

ROJA WELAT

ROJNAMEYA SIYASÎ Ü ÇANDÎ YA 15 ROJÎ
15 GÜNLÜK POLİTİK VE KÜLTÜREL GAZETE

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Ü GELEÂN BINDEST YEKBIN!

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

ULUSAL HAREKET ve İTTİFAKIN
KURUMSAL YAPISI
YEREL KÜLTÜRÜN RÖLGE ER
KÜLTÜRÜN GELİR DAĞILIMI
ZAZA-KÜRT TÜRKÜLERİ: DEYR

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

DÖRDÜNCÜ YILA GİRERKEN
SÖMÜRGEÇİ SİYASİ KEİR
ÜRETİMİNDEKİ DEĞİŞİMLER
Lustrane Lebatê
Eskere Hoyik'ten Şiirler

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

SİZİMİ YERİNDE BİTİRMEK
İTTİFAK HAREKETİ
SONUÇLARIN
ÇİZGİ
1 MAYIS
EMEKÇİ HALKIN BAŞARISI

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

EYLÜL DİPENİ
TÜRKİYE DEVLETİ VE DEVLET
ÖZÜMLEME
Zaher Filistin ha
KÜRT HALK TÜRKÜLERİ
ORMANLI YÖNETİM MEKANİZMASI VE
BİR HALK AYAKLANMASI

yolu

Acil görev demokratik
Irak Kürt Ulusal Kü
Faşistler Alevi-S
Vietnam ve Kamb

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

İnsanlık Açısından
Dönüm Noktasıdır
SORUN VE TKP
Faşist Zulmü Yokacaktır
KİM DEVRİMİ VE
KURTULUŞ MÜCADELESİ
MIN

29
EKİM

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

LİCE'Yİ YALNIZ BIRAKMAYALIM
mîlî mesele II
EKİM DEVRİMİ
Barzani-Heykel görüşmesi
FİLİSTİN HAREKETİNDE
KADININ ROLÜ

2 TEBAX 1978
Hejmar 8 Buha: 5 TL

5

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

DÖRDÜNCÜ YILA
GİRERKEN
Irak Kürdistanında ki Direniş
ve Mıocu Kalpazanlar
Türkiye'deki Sovyet
Teknolojisi ve Sovyet
Kredileri
KATANGA'YA
SÖMÜRGEÇİ SİYASİSİ

27-38
HAZİRAN
TEMMUZ

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

1 MAYIS 1978
EMEKÇİ HALKIN BAŞARISI
Bölücülük Yapanlar
Faşistler ve Gericilerdir
SOYNETLER BİRLİĞİNDE
BASIN ve KÜRTLER
Bir Yılan Masalı:
Toprak Reformu

36
MAYIS

özgürlük
yolu aylık siyasi dergi

REVİZYONİZM ve
SOSYAL EMPERYALİZM
TBMM Gizli Oturumu
SÖMÜRGELELER VE
KURTULUŞ MÜCADELELERİ
CİGERXWIN'DEN
ŞİİRLER
OLAYLAR-YORUMLAR

2 AĞUSTOS
Sayı: 8 Fiyatı: 5 TL

Xwendekarên delal,

Roja Welat dereng dikeve, 15 roji da carê naghije destê we. Hin xwendekarên me ji ji me ra name dîwîsînî û bona vê derengketinê giliyê xwe dikin. Belê, bona vê yekê em ji dilteng dibin, lê pîr mixabîn sademê derengketina wê ne sucê me ye.

Lî ser roja Welat çiqas teda heye, divê hûn baş bîzanin. Roja ku Roja Welat çap dibe bîyarê komkîrîne ji dî dest polêz da hazîr e. Ka bîyar hebe û nebe ji bo polêz tîstek ferq nake; ew rojname me lî kiderê bîbinê komdike dibe. Pîr caran bona çapkîrîna wê çapxane nayê ditîn. Polêz lî karkerên çapxanan ji gelek teda dike, xwediyên wan ditîrsine. Belavkîrîna wê zehmetek dîn e. Pirtûkxane û rojnamefiroşên ku bîwêrîn wê bîfroşîn gelek kê mî n. Lî

DIROK WÊ DI RÊYA XWE DE BIMEŞE...

İstembolê û Enqerê lî rojnamefiroşan hemû rojname û kovarên çep û rast tê ditîn lê Roja Welat nayê xuyakîrîn.

Hukumet ne dikare bî rêya zagonî Roja Welat bîde girtîn lê ew bî van zulîm û tedayên han dîxwaze fîrsendê ne de çapkîrîn û belavkîrîna rojname, wê bî aliyê ekonomîk jar bêxîne, bî vi awayî pêşiyê lî wê bigire.

Berpîrsiyarê me yê pêşîn Sîddîk Bozarslan sal û niv ceza xar. Niha dor hatiye yê duduyan û sisêyan..

Me dî bin ewqas barê gîran da dîsa dî rêya xwe da ajot û emê bajon.

Niha ji hukumeta nuh dîxwaze hemû tevgerdanên gelê me yê pêşverû û hemû rojname û kovar û pirtûkên ku Kurdi derdîkevin, an lî ser maf û çanda kurdan hatîne nîvîsandin bîde girtîn, qedexê bike. Wezîrê hundurî Özyadînlî û

Serokwezîr Ecevit bî xwe, çend car in ku bî vi awayî xeberdîdîn, lahf û gehfan dîxwîn.

Ecevit, hin çend mehan berê qala azadiyê dikir, dîgot, "Emê azadiya ramani ji hemû qeyd û şertan xîlaskîn." Dîgot "em dîji zulîm û tedayê ne." Niha ji ew, dîxwaze hemû şolên xwe bî destê polêz û cendîrmeyan pêkbîne. Lî alîkî hêzên faşîst mîna berê ya xwe dikin, lî aliyê dîn ew dajoy ser komelên demokrat, kovar û rojnameyên pêşverû.

Em vê CHP'yê baş dîzanin. Me zanîbû ku ew xwediyê gotîna xwe nîne. Me zanîbû ku ew şovenê kewn e. Ew partiyek bûrjûwan e, û bî xwe faşîst nebe ji, bî dîl naçe ser faşîstan. Herçiqas qala azadiyê bike ji ew bona karkeran û gelê me azadiyek fîreh naxwaze. Ew çîqa gotînen delal bike ji disa xîzmeta dewlemendan dike.

Ecevit dibêje ku, "Ez tu caran fîrsendê nadîme wan kesan ku dîxwazîn welat perçe bîkîn..." Baş e, yê ku dîxwaze welat perçe bike kî ye? Paşverû û şoven gava qala "perçekîran" dikin, demokrat û welatparêzên Kurdan, sosyalîstan nîşan dîdîn. Ecevit ji bî van gotînan û kîrînen xwe mîna wan dike

Me pîr caran got û disa ji dibên: Em sosyalîst in. Em bawer in ku gelê Kurd û Tîrk dî sazûmanek çê da dikarin bî hevra bîjin û em yekîtiyê dîxwazîn. Bona yekîtiyê zulmê ji ser gelê Kurd rakîn!

Bîratî tevi azadî, û wekhevîyê dibe. Heke lî welatekî lî ser hin gelan zulîm hebe lî wir yekîti nabe. Heke lî welatekî bîndest û serdest hebin lî wir wekhevî nabe. Heke hûn yekîti û bîratîyê dîxwazîn, zulîm û zordestîyê rakîn.

Lê em dîzanin ku hûn nîkarîn van tîştan bîkîn. Tenê xeberkarên Tîrk û Kurd dikarin dawîya vê sazûmana kewn û zalîm bînin û sazûmana xwe ya nuh lî ser azadî û wekhevîyê sazîkî.

Hûn nîkarîn bî van zulîm û tevdiran dengê me bîdîn bîrîn û nîkarîn pêşiyê lî meşîna gelê me dî rêya azadiyê da bigîrîn. Dîbe ku tevdirên we serketîna me dereng bêxîne. Lê pîr caran ew ji nabe. Carcaran ji zulîm, dawîya zulîmkaran zûtir tîne û têkoşîna bîndestan leztîr dike... Vê yekê ji guhê xwe dernexînin.

Zagonên dirokê ji lahf û gehfên we xurtîr in. Dirok wê dî rêya xwe de bimeşe.

Yanîş politika en başta onu güdenlere zarar verir. Politika gazetesi ise uzun süredir yanîş ve sekter bir politikanın örneklerini sergîlyor. O, işçi sınıfı adına, onun görüşi ve çıkarları doğrultusunda yayın yaptığını iddia ediyor. Oysa Politika'nın tutumu bundan çok uzaktır. Gerçekte bu gazete, devrimci hareketin çıkarlarını belli bir grubun çıkarlarına feda eden hizîpçi, sekter bir tutum içindedir ve o bu yolda gerçekleri ters-yüz etmekten çekinmiyor.

Politika önce DİSK konusunda belli bir hizbin yanîş politikasını lanse etmeye çalıştı ve bu tutum, herkesin bildiği gibi, onlar açısından fiyaskoyla sonuçlandı. Bu hizîp ve onların güdümündeki Politika gazetesi, DİSK kongresinin ardından TÖB-DER içinde oyunlara gîrişti.

POLİTİKA GAZETESİNİN BİR MARİFETİ...

Bugün TÖB-DER'de örgütlü geniş öğretmen kitlesi ve onlarla birlikte ilerici devrimci çevrelerin çoğunluğu, İstanbul TÖB-DER şubesinde meydana gelen olumsuzluklara. Birlik ve Dayanışma adlı grubun yolaçtığını biliyor. Bu grup adı altında TÖB-DER çerçevesinde kümelenenler, örgüt yönetimini ne pahasına olursa olsun ele geçirmek için her yola ve yönteme başvurmayı mübah sayıyorlar. Bu yolda örgütü yıpratmaktan, güçten düşürmekten kaçınmıyorlar. Diğer yandan ise hem suçlu hem güçlü tavrı içindeler. Başvurdukları sosyalistçe, demokratça olmayan yöntemleri başkalarına maletmeye kalkışıyorlar. İstanbul şubesinde ortaya çıkardıkları bunalımın sorumluluğunu genel merkeze yüklemeye çabalyorlar. Basına yalan yanîş haberler aktarıyorlar. Politika gazetesi ise bu

uğursuz kampanyanın yürütücülüğünü üstlenmiş.

Politika gazetesinin **Özgürlük Grubu** ile ilgili olarak 15 haziran tarihli sayısında yayınladığı Cumali Eşsizoglu adlı bir kişinin yazısı ise yalan üretmenin nerelere dek vardığını göstermek bakımından ibret verici. Bu bay, herzelerle dolu yazısında Özgürlük Yolu yönetiminde kalmak için her yola başvurduğunu "**maceracılarla, Kawacılarla, Maoculara**" ittifak kurduğunu, hatta genel merkezîn "**faşistlerle sarmaş-dolaş**" olduğunu iddia ediyor!

Herhalde en başta ilerici öğretmen kitlesi, TÖB-DER içindeki bu "**faşistlerin**" kimler olduğunu merak etmiştir..

Yazısında "**Birlik ve Dayanışmacı**" olduğu anlaşılın bu Bay, nasıl oyulorda bu kadar pervasızca yalan söyleyebiliyor ve nasıl oluyor da Politika gazetesi de bu düzmeceleeri hiç çekinmeden sayfalarına aktarıyor?.. Yoksa bu baylar, ilerici öğretmen kitlesini ve kamuoyunu, gazetede çıkan her saçmalığa kanacak kadar saf ve dünyadan habersiz mi sanıyorlar?

Birlik ve Dayanışma denen bu grubun mensupları, onların mahut çevreleri uzun bir süredir ki politik mücadelede dürüstçe olmayan yöntemleri kullanmayı bir alışkanlık haline getirdiler. Onlar, her örgütte ve her düzeyde, sosyalistlere ve demokratlara karşı bir çamur atma, karalama kampanyası açmışlardır. Bugün herkes ilke tanımayanların günübîrlîk politika güdenlerin birgün dost dediğine ertesi gün düşmanca davrananların onlar olduğunu çok iyi biliyor. Ama bu yöntemler kendilerine hayîr getirmedî ve getirmeyecektir. Onlar eğer bunu sosyalist esneklik, becerîklîlik sanıyorlarsa kesin olarak aldaniyorlar. Sosyalizm adına böylesine makyavelizm yapmaya kimsenin hakkı yoktur.

Özgürlük Grubu'nun TÖB-DER içinde, örgütün ilkelerine saygılı, sosyalist tavra yaraşîr ilkeli bir mücadele yürüttüğünü, gerçeklere gözünü kapamayan herkes biliyor. Bu bayların özgürlük grubuna düşmanlığı, onunla ittifak sağlayamamalarından geliyor. Ancak ittifak gerçekten sosyalist ve demokrat yöntemler kullananlarla yapıyor; kendilerini bu düzeye düşüren sosyal şovenlerle değil.

ÇAR SALIYA RÊYA AZADI »

Kovara ÖZGÜRLÜK YOLU (Rêya Azadi) ku mehê carê derdikeve di meha çûyi da bi hejmarê 37 - 38 sê salên xwe qedand û kete çaran.

Rêya Azadi li hemû meselên welat û dinyayê bi fikr û awayeki şoreşgeri dînhêre. Ji ber ku ew kovareke sosyalist e, mafên karkeran û hemû xebatkaran pêşda digire, diji zulm û kedxwariyê derdikeve; bo dinêyek aşitiyê, wekheviyê û azadiyê şer dîke. Serda ji wê tevgera gelê kurd ê milli û demoqrata daye ser milê xwe, di vê babetê da gelê Kurdistanê û hemû gelên Tirkîyê yê dîn hîşyar dîke, rêya azadiyê nişan dide bo gelê Kurd û gelên dîn ên piçûk.

Özgürlük Yolu di hejmarê 7 da destpêkir li ser vije (edebiyat) û folklorê Kurdi bi herdu zımanan (Kurdi û Tirkî) neşriyatê dîke.

Bona vê yekê, derketinê Rêya Azadi bûyereke giring bû û jiyina wê ewqas demek dirêj bûyereke hêj giringtir e.

Ew ne bi reheti derdikeve. Ji destpêkê heya niha zulm û tedayê kewneparêzan, nijadparêzan, kolonyalistan li ser wê kêr ne bû. Rêya Azadi ji minê Roja Welat pir çaran bi destê polêz, bi biryar û bê biryarê dadîgehên hat komkirin, di heqê berpirsiyar û belavkirinê wê dawê hatin vekirin û gelek kes hatin girtin, eza û cefa ditin. Li gele ciyan pirtûkfiroşan newêrin ku wê bîfroşin. Niha ji ew kîrînên ku bêdadi ranebûne. Kewneparêzan li van mehên paşin dengê xwe bilind kirin, hukumeta nuh ji gora wan dîke û hin dixwaze zulmê li ser rojname û kovarên Kurdi zêde bike, wan bide girtin, mecalê li wan bigre.

Rêya Azadi bu arikariya hêzên sosyalist û demoqrata, bi arikariye gelê me yê xebatkar heya iro li ser piyan ma, jina xwe ajot, meh bi meh hêj ji berê xurtir û têkuztir bû.

Rêya Azadi, rêke rast nişan da xebatkaran û gelê me yê bîndest.

Rêya Azadi li ser pîrsa gelê Kurd bi xurtî sekîni bi awaki eşkere rêya xilasbûnê nişan da Got ku xilasbûn bi destê xebatkaran dibe, ne bi destê axan, şexân û bûrjûwan. Wê got, emperyalizm dujminê Gelê Kurd û hemû gelan e, dostê gelê Kurd ji karkerên hemû welatan in, welatên sosyalist in û gelên ku şerê azadiyê dikin ew in.

Rêya Azadi got, bona azadiya gelan û bona rakirina zulm û kedxwariyê ji jiyina gel, hewce ye karkerên hemû welatan û gelên bîndest yekbin. Karker, zımanê wan, û rengê wan çî dibe bila bibe, birayên hev in, mafê wan yek e, dujminê wan ji yek e. Burjûwazi dixebite karkeran bi hevdu ra dujmin nişande, wan berde hev, lê divê karker vê yekê bibinin, bi gotina kedxwaran nexapin, yekitiya xwe ne hilşinin.

Bona vê yekê, Rêya Azadi diji Maoizmê derket, xerabiya wê nişanda. Maoist dixwazî dujminahiyê bikin nav refên welatên sosyalist, partiyên karkeran û welatên ki bo azadi şerdikin. Ew rêya sosyalistiyê veşerîne, niha bi van kîrînên han hêzên emperyalist û kewneparêz ra arikariyê dikin.

Rêya Azadi diji şovenizma sosyal derket, kîrînên şovenan di bin perdeya çepitiyê da, da ber çavan. Şovenên ku diji bindestiya gelan dernakevin, ji gelan ra azadi naxwazî, bu dû kapitalistên xwe dîçin û karkeran hîşyar nakin. Şovenên sosyal, di dema Enternasyonale duwemin da aliyê burjuvaziya xwe girtin, çûn tevi wan şerkirin. Ewana dev ji şoreşê û doza karkeran berdan, bûn reformist û di rêça emperyalizmê da çûn.

Rêya Azadi bona van xebatên hêja gelek dost, gelek ji dujmin pêydakirin. Yê ku Rêya Azadi ra dujminahi dikin hêzen emperyalist û kolonyalist in, kewneparêz in, Maoist û şovenê sosyal in. Li aliyê dîn gelê me yê xebatkar û hêzên sosyalist û demoqrata yê rast ji Rêya Azadi ra yekitiya xwe nişan didin. Gotinên wê di nav gel da roj bi roj zêtir belav dibin, bîngeh digirin. Êdi bi hezaran, dehhezaran kes di rêya ku wê şani gelê me daye rêya azadi û sosyalizmê da dimeşin. Êdi kes nikare pêşiyê li vê meşinê bigire. Ewê bibe rêya milyonan.

Çarsaliya Rêya Azadi, li Kurdistanê li pir ciyan hat pirozkirin. Li bajarên Kurdistanê bi navê "şevên azadi" civin û şahî çêbûn. Pirtûkxana bi hejmarên wê hatin xemilandin. Rêya Azadi, tevi Roja Welat derkete şer çiyar, ket nav malên gundiyan û warên koçeran...

Roja Welat, bona despêkirina çarsaliya Rêya Azadi (Özgürlük Yolu) wê pîroz dîke, arikariya xwe bi we nişan dide û bona xebat û jiyina wê hin pir salan hêwi dîke.

Emê gotina xwe bi bireki Enternasyonale biqedinin;
Bilindke ala azadiyê,
Bide ber bê, zulm û zor;
Harke agirê şoreşgeri,
Dem, e, lêxe hesinê sor!

ÖZGÜRLÜK YOLU 4. YILA GİRDİ

Ayda bir çıkan ÖZGÜRLÜK YOLU dergisi geçen ay çıkan 37 - 38. sayısıyla üç yılını tamamladı ve dördüncü yıla girdi.

ÖZGÜRLÜK YOLU, tüm yurt ve dünya sorunlarına devrimci bir yöntem ve bakış açısıyla eğilen bir dergidir. Çünkü o sosyalist bir yayın organıdır, işçilerin ve diğer tüm emekçilerin çıkarlarını önde tutmakta, zulüm ve zorbahlığa karşı çıkmakta ve barış, eşitlik, özgürlük dünyası için mücadele etmektedir. O, aynı zamanda Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesini omuzlamıştır, bu konuda Kürdistan halkını ve Türkiye'nin diğer tüm halklarını uyarmakta, Kürt halkına ve sayıca küçük diğer halklara özgürlük yolunu göstermektedir.

Özgürlük Yolu, 7. sayısından itibaren Kürt halkının edebiyatı ve folkloru üzerine iki dilde (Kürtçe ve Türkçe) yayın yapıyor.

Bu nedenle, Özgürlük Yolu'nun çıktığı önemli bir olaydı, bu kadar uzun bir süre yaşaması ise daha önemli bir olaydır.

Elbet, onun çıkışı kolay olmuyor. İlk sayısından bu yana gericilerin, ırkçıların, sömürgecilerin baskısı onun üzerinde eksik olmadı. Özgürlük Yolu da Roja Welat gibi bir çok kez mahkeme kararıyla veya mahkeme kararı olmaksızın, polis tarafından toplandı, sorumlu müdürleri ve dağıtıcıları hakkında davalar açıldı, birçok kişi tutuklandı, baskı ve işkenceler gördü. Birçok yerde kitapevleri onu satmaktan korktular. Bugün de bu tür kanunsuzluklar son bulmuş değil. Gericiler bu son aylarda seslerini yükselttiler, yeni hükümet ise onların dediklerine uyuyor, Kürtçe çıkan dergi ve gazeteler üstünde zulmü arttırmaya, onları kapatmaya, çıkamaz duruma getirmeye çalışıyor.

Özgürlük Yolu sosyalist ve demokratik güçlerin ve emekçi halkımızın desteğiyle bugüne kadar ayakta kaldı, yaşamını sürdürdü, aydan aya daha da güçlendi.

Özgürlük Yolu emekçilere ve boyunduruk altındaki halkımıza doğru bir yol gösterdi.

Özgürlük Yolu Kürt ulusal sorunu üzerine yiğitçe eğildi. Açık biçimde kurtuluş yolunu gösterdi. O, Kurtuluşun, ağaların, şeyhlerin ve burjuvaların eliyle değil, ancak emekçilerin eliyle olacağını söyledi. O, emperyalizmin Kürt halkının ve diğer tüm halkların düşmanı olduğunu, Kürt halkının dostlarının ise tüm ülkelerin işçileri, sosyalist ülkeler ve kurtuluş savaşı veren halklar olduğunu söyledi.

Özgürlük Yolu, halkların özgürlüğe ulaşması, halkın yaşamında zulüm ve sömürünün son bulması için tüm ülkelerin işçilerinin ve ezilen halkların birleşmesi gerektiğini söyledi. İşçiler, dilleri ve renkleri ne olursa olsun birbirlerinin kardeşleridirler, çıkarları birdir, düşmanları da birdir. Burjuva onları birbirlerine düşman gibi göstermeye, onları çatıştırmaya çalışır; ama işçiler bu oyunları görmeli, sömürütçülerin dediklerine kanmamalı, birliklerini bozmamalıdır.

Bu nedenle Özgürlük Yolu Maoculuğa karşı çıktı, onun kötülüklerini gösterdi. Maocular sosyalist ülkelerin çeşitli ülkelerdeki işçi partilerinin ve ulusal kurtuluşları için mücadele eden halkların arasına düşmanlık sokmak istiyorlar. Onlar sosyalizm yolundan dönmüşlerdir, şimdi bu yaptıklarıyla emperyalist ve gerici güçlere hizmet ediyorlar.

Özgürlük Yolu sosyal şovenizme karşı çıktı, şovenlerin solculuk perdesi altında yaptıklarını gözler önüne serdi. Halkların tutsaklığına karşı çıkmayan, halklara özgürlük istemeyen, kendi kapitalistlerinin ardında giden ve işçileri uyarmayan şovenlerin.. sosyal şovenler 2. Enternasyonale döneminde kendi burjuvalarından yana çıktılar, onlarla birlikte savaşa gittiler. Onlar devrimci kavgadan, işçilerin davasından el çektiler, reformcu oldular ve emperyalizmin izinden gittiler.

Özgürlük Yolu bütün bu değerli çabalarından dolayı birhayli dost ve düşman kazandı. Özgürlük Yolu'na düşmanlık yapanlar emperyalistler, sömürgeciler, gericilerdir ve onların yanısıra Maocular ve sosyal şovenlerdir. Ama diğer yandan emekçi halkımızın ve gerçekten sosyalist ve demokrat güçler Özgürlük Yolu ile dayanışma ve birlik içinde oldular. Özgürlük Yolu'nun dedikleri günden güne kitleler içinde yaygınlaşıyor, temel buluyor. Artık binlerce on binlerce kişi onun halkımıza gösterdiği yolda özgürlük ve sosyalizm yolunda ilerliyor. Artık kimse bu yürüyüşün önünü alamaz. O, milyonların yürüyüşü olacak.

Özgürlük Yolu'nun dört yaşına girmesi Kürdistan'ın birçok yerinde kutlandı. Kürdistan kentlerinde özgürlük gecesi adıyla geceler yapıldı, eğlenceler düzenlendi. Kitapçılar vitrinlerini onun sayılarıyla süslediler. Özgürlük Yolu, Roja Welat'la (Yurt Güneşi) birlikte dağlara kadar çıktı, köy evlerine ve göçebe çadırlarına girdi..

Roja Welat, Özgürlük Yolu'nun dört yaşına girmesi nedeniyle onu kutlar onunla dayanışma içinde olduğunu bildirir ve ona mücadelesinde daha nice uzun yıllar diler.

Sözümüzü Enternasyonalden bir bölümle bitirelim;
Yükselt özgürlük bayrağını
Zulmü rüzgarlara savur;
Körükle devrim ocağını;
Tavı gelen demire vur!

KÜRDİSTAN'IN BİR ÇOK KENTİNDE ÖZGÜRLÜK GECELERİ COŞKUyla KUTLANDI.

HAKKARİ ÖZGÜRLÜK GECEsİ:

Özgürlük Yolu Dergisi'nin dördüncü yayın yılına girmesi nedeniyle düzenlenen gece 4/Haziran/1978 Pazar akşamı Hakkari de halka sunuldu. Gece halkın büyük ilgisini gördü. Çevre illerden gelenler oldu. Mesajlar okundu. Gecede Alpagut olayı piyesi oynandı ve ilk kez Kürtçe türküler ve marşlar okunarak folklor gösteriler yapıldı. Gece baştan sona kadar devrimci ağırbaşlılık ve coşku içinde geçti ve geç vakit dağıldı...

SILVAN ÖZGÜRLÜK GECEsİ:

Özgürlük Yolu Dergisi'nin dördüncü yayın yılına girmesi nedeniyle tertiplenen gece halkın büyük ilgisini gördü, yüzlerce emekçi geceye katıldı. Gecede Emperyalizm ve Sömürgecilik kınandı. Kürdistan'daki baskı ve zulme karşı çıkıldı, Roja Welat

leri sunuldu. Tüm DHKD'lerden geceye mesajlar geldi. Dehakın sonu adlı oyun oynandı.

ADANA TÜM-DER GECEsİ:

Adana TÜM-DER gecesi halkın geniş ilgisiyle karşılaştı. İlk kez Adana'da Kürtçe Devrimci türküler marşlar okundu. Gecede Emperyalizm, SÖMÜRGEÇİLİK, FAŞİZM ve Kürdistan üzerindeki baskı ve zulüm metotları kınanarak sapmalara karşı çıkıldı ve Roja Welat'ın susturulamayacağı belirtildi. Gecede Diyarbakır DHKD Kültür kolu "Dehakın sonu" isimli oyunu sergiledi. Ankara DHKD korusu tarafından Kürtçe türküler ve marşlar okundu ve arkasından Ankara DHKD folklor ekibi folklor gösterileri sergilendi. Tüm DHKD'lerden ve bir çok devrimci kuruluştan, gelen mesajlar okundu...

YURT DIŞINDA ŞEVA WELAT (YURT GECEsİ) KUTLANDI

17 Haziran 1978 tarihinde Frankfurt İşçi Dayanışma Derneği tarafından kutlanan ŞEVA WELAT (YURT GECEsİ) FRANKFURT ve çevresinden 700-800 seyirci kitlesi katıldı. Dernek Başkanı gecenin açılış konuşmasını yaptı, konuşması sık sık sloganlarla kesildi. Gecede atılan sloganlar ağırlıklı şunlardı; KURDARA AZADİ, BİJİ AZADİ, BİRE KOLEDARİ, KAHROLSUN SÖMÜRGEÇİLİK YAŞASIN ÖZGÜRLÜK, ROJA WELAT SUSTURULAMAZ... Sloganları salonu çınlattı.

Daha sonra İşçi Dayanışma Derneği'nin işçi korusu, Roja Welat amblemleri giyerek Kürtçe devrimci marş ve halk türkülleri okuyarak seyirci kitlesini coşturdular. Seyirciler de söylenen bütün parçalara tempo tutarak katıldılar.

Daha sonra İşçi Dayanışma Derneği'nin folklor ekibi Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden oynanan halk oyunlarını oynadılar. Folklor ekibinde oynayan bütün oyuncular kürt milli kıyafetini giyerek, sırayla Antep, Bitlis, Elazığ oyunlarını oynadılar. Seyirciler davul-zurna eşliğinde salonda halay çekmeğe başladılar. İşçi Dayanışma Derneği tiyatro kolu tarafından hazırlanıp sahnelenen tiyatro, seyirciler tarafından büyük bir ilgi ile izlendi. Tiyatronun konusu Kürdistan'da toprak ağalarının köylüler üzerindeki baskı ve sömürlerini canlandırıyor.

Geceye saziyla sözüyle Kürtçe Devrimci marş ve türküler okuyarak geceye renk katan Dengbêj HEVAL seyirci kitlesini coşturdu. Dakikalarca alkışlandı.

Daha sonra gece tertip komi-

tesine gelen mesajlar okunmaya başlandı. Gazetemizin gönderdiği mesaj okunduğu zaman dakikalarca alkışlandı. Ve ROJA WELAT susturulamaz sloganları salonu çınlattı.

Gece gayet disiplinli bir şekilde geçti. Program bittikten sonra, davul, zurna eşliğinde Kürt işçileri dakikalarca halay çekerek hasret giderdiler.

Geceye ayrıca Afganistan öğrenci birliği bir konuşma ile katıldı. Öğrenci birliği geceye başarılar dileyerek Afganistan devrimi ve Afganistan'daki son gelişmeler hakkında Almanca bir konuşma yaptı. Konuşması aynı anda Türkçe, Kürtçe çevrilip seyircilere sunuldu.

Şeva Welat gecesine yapılan çağrıda şöyle deniyor:

"Kürt halkı üzerinde yıllardır baskı ve zulüm politikası uygulayan ırkçı yönetimler halkımızın varlığını inkâr ettiler, diline kültürüne ambargo koydular. Horlama ve aşağılama yöntemleriyle bizi Kürt olmaktan utanır duruma düşürdüler. Ama eziklik ve suskunluk günleri artık geride kaldı. Kürt halkının yaşadığı her yerde kitleler bilinçleniyor ve hızla örgütleniyor. Halkımızın emekçileri, halkımızın kaderini kendi tayin edeceği, baskısız ve sömürsüz bir düzen için mücadele veriyor.

Halkımızın Ulusal Demokratik Mücadelesine açıkca saldıran ırkçı, sömürgeci Türk burjuvazisi ve onların boz köpeklerine, çıkarıcı gerici Kürt ağa ve beylerine karşı tavrımız karardır. Hızla gelişen örgütlü mücadelemiz bu saldırgan çevrelere her gün yeni darbeler indiriyor.

Yalan ve yanlışlarla mücadelemizi saptırmaya ve bölmeye çalışan bazı grupçuklar da bilerek veya bilmeyerek çıkarıcı ve sömürgeci çevrelere hizmet ediyorlar. Onlara cevabımız açıktır:

"Halkımızın özgürlük mücadelesi maceracıların elinde oyuncak olmayacak kadar ciddi ve sorumluluk gerektiren bir mücadeledir. Biz Kürdistanlı emekçiler halkımızın davasını maceracı akımlara, gerici ağa ve bey takımına teslim etmemeye sonuna kadar kararlıyız..."

Ceyhan Özgürlük Gecesi büyük bir coşku ile kutlandı...

Gazetesi üzerindeki baskılar kınandı, Mao'culuk ve sosyalizm dışı sapmalar eleştirilip bir kez daha mahkûm edildi. Diyarbakır DHKD Kültür Kolu "Dehakın sonu" isimli oyunu oynadı, Koma Azadi ve Silvan DHKD korusu Kürtçe Devrimci marşlar ve türküler okuyarak geceye renk kattılar. Geceye tüm DHKD'lerden bir çok üye geceyi izledi. Devrimci coşku ve sorumluluk içinde geçen gecede Özgürlük Yolu'nun dört yılda aldığı yolun sevinci paylaşıldı.

DIYARBAKIR ÖZGÜRLÜKLE DAYANIŞMA GECEsİ:

Diyarbakır'da 15 Haziran 1978'de düzenlenen gece halkın büyük ilgisini gördü. Gecede Sömürgecilik, Emperyalizm, Faşizm, Kürdistan üzerindeki baskı ve zulüm metotları, Roja Welat üzerindeki baskılar şiddetle yerildi. Özgürlük Yolu'nun rehberlik ettiği politikanın Kürt Halkı'nın Kurtuluşu ve Türkiye devrimci hareketinin başarısı için sağlam bir kılavuz olduğu belirtildi. Binlerce izleyici sık sık Roja Welat üzerindeki baskıları kınayan sloganlar attılar. Geceye Bitlis DHKD folklor ekibi, Silvan DHKD korusu ve Koma azadi katıldı. Devrimci türküler ve marşlar okunarak folklor gösteri-

CEYHAN ÖZGÜRLÜK GECEsİ:

CEYHAN'da DHKD'nin düzenlediği geceye halk görülmemiş bir ilgi gösterdi. Büyük bir devrimci coşku içinde geçen geceye, Ankara DHKD korusu ve folklor ekibi, Koma azadidevrimci marşlar ve türkülerle katıldı, folklor gösterileri sergilendi. Emperyalizm, sömürgecilik, faşizm, Kürdistan üzerindeki baskılar ve zulüm metotları şiddetle kınandı, Roja Welat'a özgürlük istendi. Tüm DHKD'lerden gelen mesajlar okundu ve Adana SGB üyeleri geceye izleyici olarak katılarak mesaj sundular. Gecede Diyarbakır DHKD'nin sergilendiği "Dehakın sonu" adlı oyun büyük ilgi gördü...

Diyarbakır Özgürlükle Dayanışma Gecesinde bir görüntü...

Her yıl Almanya'nın Bochum şehrinde kutlanan uluslararası Kemnade festivaline çeşitli uluslar katıldılar. (Filistin, Şili, Yugoslavlar, İspanyollar, Portekizler, Almanlar, Kürtler, Türkler vs.) Burada her ulus kendi dil, kültür, müzik ve yemeklerini tanıtılmaktadır. Kürt halkı ilk olarak 1976 yılında bu festivale katıldı. 1977 yılında Kürt Kültür Komitesi Kemnade festivalinde birinciliği aldı. Almanya televizyonu Kürt Kültür Komitesinin 45 dakikalık programını yayınladı.

Bu yıl yine Kürt Kültür Komitesi bir bildiri yayınlayarak Kemnade festivaline katılacaklarını bildirerek, kürt işçi ve öğrencilerini Festivale davet etmişti. Festival 23 Haziran 1978 Cuma günü öğleden sonra başladı. Festivale katılan bütün uluslara, Halklara birer Şıtant (yemek) içeceklerin yapıp satıldığı yer verilmişti. Kürt Kültür Komitesi kendisine ayrılan şıtantın ününe üç dilden (Almanca, Kürtçe, Türkçe) hazırlanmış "KÜRT KÜLTÜR KOMİTESİ" diye bir pankart asmıştı. Festival 5 sahneden müteşekkildi oynanan, sahnelenen her oyun 5 sahneden de gösterilmesi zorunluymuştu. Kürt Kültür Komitesi çalışmalarını disiplinli bir şekilde sürdürdü. Festivale katılan yüz binin üzerindeki seyirci kitlesi büyük bir ilgi ile Kürt folklorünü, pandomimini, korosunu, ozanını izlediler. Kürt Kültür Komitesi ayrıca bir kitap sergisi açmıştı. Sergide (Ronahi yayımları, Özgürlük yolu yayımları, Roja Welat ronahi, Özgürlük Yolu dergileri, Kürdistan'dan çekilmiş olup poster haline getirilen resimler) satılmaktaydı.

Kürt Kültür Komitesi ilk gündün itibaren kendi şıtantında Kürt yemek ve içeceklerini yapmağa başladı. Şıtantın önüne kurulmuş izgaralarla şiş kebabı, döner, savar (Bulgur pilavı) Dani (kaynatılmış buğday, nohut karışık) Nokên kelendi (kaynatılmış nohut) çiğ köfte içeceklerden de şerbet, dew, şerab ve eraqtı. En çok satılan yemek savar (bulgur) dı. Görevliler izleyicilere savar yetiştiremiyorlardı. Kürt yemeklerini yapan, dağıtan kızlı, erkekli herkes ulusal giysiler giyerek çalışmalarını sürdürüyorlardı.

KEMNADE ENTERNASYONAL FESTİVALİ - 1978

Daha sonra Roja Welat amblemlili beyaz atletler giyen Kürt Kültür Komitesinin işçi korosu Dengbêj Hevalın yönetiminde kürtçe halk türküleri ve devrimci marşları okudular. 5 sahneyi de çınlatan seslerle çalışmalarını sürdürdüler; seyirciler tarafından en çok alkış toplayan örnek bir koroydu...

Festivalde büyük bir ilgi gören; Almanya gazete ve televizyonunda boy boy resimleri çıkan Kürt ozanı (dengbêj) HEVAL, okuduğu Kürt devrimci marşlar ve halk türküleri ile dinleyicileri coşturdu. Dengbêj Heval, Filistin Şairi Mahmut Derviş'in KİMLİK KARTI adlı şiirinden yaptığı besteyi bağlama eşliğinde coşkuyla okudu. O'nun, Kürt Halkının Filistin Halkının haklı davasının yanında olduğunu söylemesinden sonra Filistin oyuncuları da "KEMNADE ve KÜRTLER" adlı Arapça bir parça okudular. Bu parça da seyirciler tarafından büyük bir coşkuyla alkışlandı.

Festivalde on binlerce seyirci sahne önlerini doldurup, Kürt folklor ekibinin sahneye çıkışını beklediler. Daha sonra Kürt Kültür Komitesi'nin folklor ekibi, rengârenng milli giysilerle davul-zurna eşliğinde sahneye çıktığı zaman seyirciler çılğınca alkışlayıp zaman zaman dans ederek, halay çekerek Kürt folklorünü izlediler. Kürt Kültür komitesinin folklor ekibi Kürdistanın çeşitli yörelerinde oynanan oyunları oynadılar. Bunlardan en çok ilgi gören Elazığ Çayda Çıra oyunuydu. Gece mumlarıyla sahneye çıktıkları zaman festival yerinin bütün ışıkları söndürüldü. Gece nin alaca karanlığında mum ışıklarının bir sola bir sağa dalgalandıkları görülüyordu. Daha sonra ışıklar yakıldı oyuncular oyunlarına devam ettiler. Gaziantep ve Bitlis oyunları oynandıktan sonra sahneden ayrılan oyuncular çılğınca alkışlandılar, Kürtçe, Türkçe, Almanca "isteriz" sesleri her tarafı çınlattı. İzleyiciler sık sık festival komitesine

gidip; Kürt folklor ekibinin hangi sahnede ne zaman çıkacağını soruyorlardı. Ve sürekli olarak bütün festivale katılan herkesin duyacağı bir şekilde "Kürt folklor ekibi falan saatte falan sahnede çıkacak" diye üç dilden anons ediliyordu.

Kürt Kültür Komitesinin sahnelediği ekmek pandomimi oynandı. Yine seyircilerin en çok alkışladıkları, Kürdistan'lı bir işçinin Almanya'da iş arayışını canlandıran Almanca, Kürtçe bir sikeç sahnelendirildi.

Daha sonra Alman ve yabancı profesörlerin katıldıkları yabancı çocukların eğitim sorunu diye bir açık oturum yapıldı. Bu açık oturuma Kürt Kültür Komitesinden iki temsilci de katıldı. Kürt çocuklarının eğitim sorunlarını tartışıp; "Kürt dili kültürü ve tarihi yok olmakla karşı karşıyadır. Kürdistan'da sömürgeci baskı, zulüm altında eğitim asimileye yönelik ırkçı-şoven bir niteliktedir. Almanya'da Kürt çocukları-

nın başarısız olmalarının nedeni Kürdistan'da zorla Kürt çocuklarına Türkçe öğrenimin yapılmasıdır. 7-8 yılda ancak çat-pat Türkçe öğrenen Kürt çocukları Almanya'ya geldikleri zaman bu sefer Almanca öğrenmekle karşılaşıyorlar şu durum karşısında çocuk doğru dürüst hiç bir dili bilmez olup kendi ana dilini dahi unutmak zorunda kalır.

"Bizim önerilerimiz buradaki her ulusun çocukları gibi Kürt çocuklarında kendi ana dilleriyle öğrenim (ilk ve orta dereceli okullarda) yapmaları gerelir." dedi. Kürt Kültür Komitesinin önerileri oy birliği ile kabul edildi. (İlgili makamlara duyurulacak.) Tartışmaya katılan Kürt Kültür Komitesinin temsilcileri kendi sesleriyle 5 dakika Almanya televizyonundan naklen gösterildi.

Kemnade festivali 25 Haziran 1978 akşamı saat 10'a kadar sürdü.

FAŞİSTLERLE YAPILAN

"BİRLİK VE DAYANIŞMA"

İlkokul öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığının Temmuz ayı içinde yapılan genel kurulunda, seçimleri, içinde TÖB - DER düşmanı faşist üç öğretmenin bulunduğu bir liste kazandı.

TÖB - DER içindeki politikaları genel merkeze karşı olmakla somutlanan "Birlik Dayanışma" Grubu, TÖB -DER düşmanlığını faşistlerle işbirliğine kadar götürmekten çekinmedi. Sandık yönetiminde hakimiyet sağlayarak, bunu TÖB - DER Genel Merkezine karşı kullanmak isteyen bu bölücü grup; Ülkü Bir ve diğer

gerici öğretmenlerin seçimleriyle gelen TÖB - DER düşmanlarını listelerine almakla, bir dönemdir TÖB - DER'li öğretmenlerin bulunduğu sandık yönetimine yeniden gericileri sokmuş oldular.

Bilindiği gibi İ.Ö.S.S.Y.S. bütün ilkökul öğretmenlerinin zorunlu üye oldukları bir kuru-

luştur. Bu kuruluş 1976 yılında yapılan 17. Kongre'ye kadar bakanlık yüksek kademelerinde çalışan gericilerin arpalığı olarak kullanılıyordu.

TÖB - DER'li öğretmenlerin verdikleri örgütlü çalışma ile yönetim ve statü demokratikleştirilen İ.Ö.S.S.Y.S.da faşistlerle

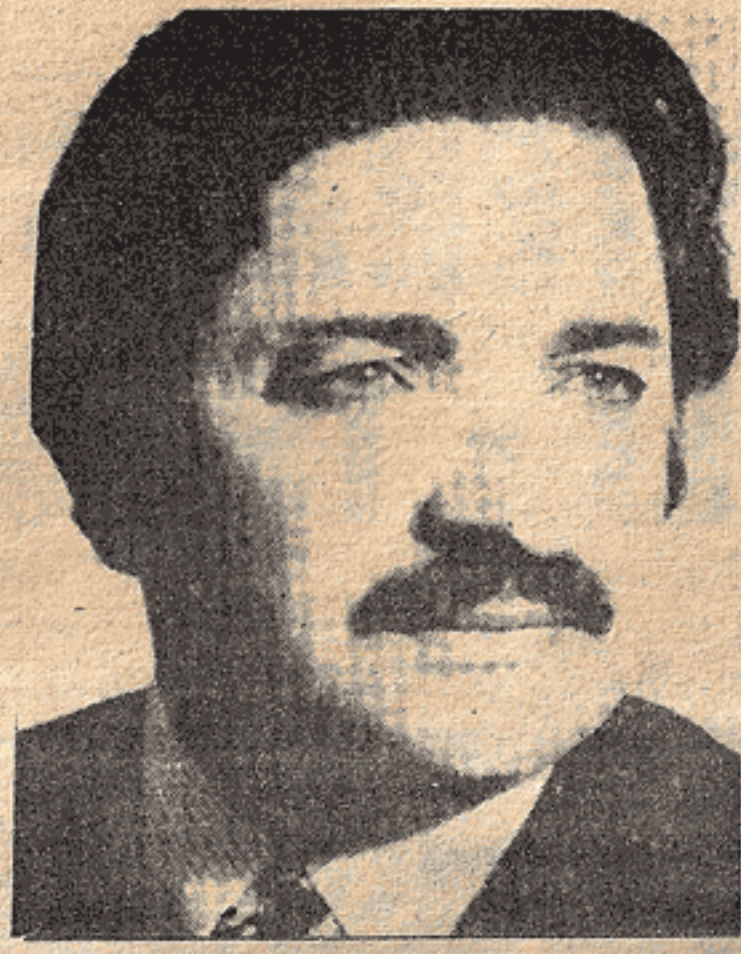
yapılan "birlik ve dayanışma" sayesinde bu kuruluş yeniden geriye doğru yol almaya başladı.

Şimdi sandık yönetiminde demokratik öğretmen hareketinin tescilli düşmanlarından Isparta delegesi Ali Özbaşı, Siirt delegesi Sabahattin Güzel, Elazığ Delegesi İsmail Koçan da var.

TÖB - DER Genel Merkezini "karanlık güçlerin ortakları" olarak suçlayanların bu kongre ile "aydınlık" yüzleri bir kez daha ortaya çıkmış oldu. "UDC"de yeni bir basamak mı yoksa? Uğurlar ola.

ŞERAFETTİN ELÇİ

NURETTİN YILMAZ

"HUKUMETA TIRKAN Ü KURDAN..."

Dı 5 Gulana çûyi da, lı Meclisa Tırkiyê lı Ser Kurdan û urdistanê hat xeberdan. Babet û armanç ev bû, lê kesi navê urdan û Kurdistanê ne diani ser zımanê xwe. Navê eberdanê usa lêkırîbûn: "Şundamayına aliyê Rojhilat.."

Çend kes bı navê partiyan û bı navê hukumetê derketin eberdan. Ewana, bı tımami qezi dı devê de anin û bırrın, lı ser şundamayına Rojhilatê" kelam kırıın, lê tu kesi sedemên undamayinê yê bingehin ne da ber çavan, kesi rasti ne got. wana, çawa perçermokê jı tavê direve, usa jı rastiye eviyan.

Weki usane, ewana çıma lı ser vê pırsê xeberdan êkırîbûn? ewana bêçare mabûn. Jı ber ku, ew demek dirêj bû u, merivên siyasi derheqa meselê Kurd êrişî hukumetê ıkırıın, teşqele derdixıstın, dıgotın welat dı tehlûkeke mezin a ye, ewê perçe bibe... Partiyân (hizbên) bûrjûwa, dı şerê av xwe da meselê Kurdan dıkıırın mane...

Dı vê cıvinê da endamek Kurd, mebûsê Mêrdinê Nûrettin ılmaz jı xebarda. Hin Nûrettin nuh derketîbû kursi ku dest bı eberdanê bike, çend endamên qert jı CHP salon terkkırıın. wana jı berê da bı şoveni hatîbûn nasin û ne dixwestın ku avê Kurdan dı "meclisa mezin" da bıbihısın..

Nûrettin dı xeberdana xwe da got ku, rayona Rojhilatê (ango Kurdistan) ne şunda maye, ew bı qesdi şunda hatiye ıstın.

Wi got, nıft lı Rojhilatê derdikeve, sıfar, komer, hesın û sıfat lı wır derdikeve. Jı wê rayonê gelek elektrik dertê (jı lıyê Gebanê). Disa jı lı Rojhilatê pavlike û karxane tınıın. emên mezin, mina Dicle û Ferat lı Rojnılatê ne, lê ax bê av xelk jı tınan malan bardike, dıçe.

Deşta Mezopotami lı wi ali ye. Lê zıreet bı edetên kewn ıbe. Xelk bırçı û tazi ye. Çıma Rojhilat usa şunda maye? Jı er ku ew bı qesti şunda xıstıne.

Ser van gotinê Nurettin, gelek endamên Partiya Edaletê Partiya Hereka Milli (hizbek faşist) gırmıkên xwe lı masan ıstın û kırıın qırıın, gotın:

"Welat kerı meke!.."

nurettin got:

"Ez welat kerı nakım, hûn dıkıın.. Sedemê şunda hıştına vı velati sedemên etnik ın."

Nurettin, dı xeberdana xwe da behsa dema çekırına Cumhuriyetê bû û usa got:

"Dı Lozanê da İsmet Paşa dıgot ku'Kurdan û Tırkan lı niyekı wek bıra şerkırine. Welatê me welatê Tırkan û Kurdan . Dı Meclisa Enqerê da endamên Kurdan jı hene. Bona vê ekê Hukumeta Enqerê ne tenê hukumeta Tırkan e, her usa jı hukumetâ Kurdan e!.."

Nurettin got, şovenên niha ev pırsên han birkırine û gelê ne inkar dıkıın. Ev siyasetek xelet e. Gelê me kerıbûna welat ıaxwaze. Ewên ku gelê me û kırıınê wê, para wê dı dema êbûna komarê da vedışerın, nabinın, ev jı kerıbûnê raxızmet lıkın.

Dı dema xeberdana Nurettin da tevi hin endamên CHP ewê ku pıçek demoqrata bûn) û çend endamên AP yê (jı urdistanê) gule hizbên xwe nekırıın û jı wi ra çapık kutan, azıbûna xwe nişandan.

Ev nêzıkı 40 - 50 salı bû ku çavê kesekı ne dıbırı dı Meclisê da behsa Kurdan bike. Lê lı Tırkiyê jı gelek tışt lıgıhurın. Meclis jı lı ser ewran nasekine, ewê jı xwe hını tebûna kurdan bike, çare nıne...

Vaxteki İsmet Paşa dıgot "hukumeta me ya Tırkan û Kurdan bı hevra ye". Niha jı navê Kurdan lı vı velati qedexe bûye. Gava İsmet Paşa ew gotın, rojên tenganiyê bûn.. Niha ew gotın wek henek û yarı ye..

ROJA WELAT - SAYFA 6

1992 - 1993

BONA ÇI ERIŞİ SER ŞERAFETTİN DİKİN!

Lı van rojên paşın hemû kewneparêz, şoven -mına Demirel û Tırkeş û rojnameyên wan- mına Tercuman, êrişî ser wezirê avadani Şerafettin Elçi dıkıın. Ew dibêjin Elçi "Kurdçi"ye, dı dema 12 Adare da hatiye gırtın û ceza xwariye. Dibêjin Elçi hin jı Kurdparêziyê dıke...

Ew şovenên han çıma derheqa Şerafettin Elçi da ewqas teşqele dıkıın, armanca wan çıye?

Çer tê zanin, Şerafettin dı Partiya Edeletê (AP) da bû. Dı lista wê partiye lı Mêrdinê hat bıjartın. Wê çaxê kesi dengê xwe nekır. Demirel û şerikên wi jı Şerafettin razıbûn. Lê niha çê qewimiye ku ew dıranên xwe ewqas tuj dıkıın û qıreqıra wan e?..

Lı Kurdistanê hin kes dı mabêyna CHP û AP da tu ferq nabinın. Rast jı CHP dı babetê şoveniyê da jı AP'yê şunda namine. Şerafettin jı jı AP'yê hatıbû bıjartın lê pıstre jı wê derket, lı hukumeta nuh bû wezir. Hukumeta berê da sê partiye kewneparêz koalısyon çekırıbûn. Jı wan partiyan yek Partiya Hereka Milli bû. Ev partiye zêtir nijadparêz e û bo sazûmanek faşist dıxebıte. Bona vê yekê Şerafettin û çend hevalên wi jı vê koalısyonê acız bûn, dıji zorkerı û xwınrêtına faşistan derketın, û jı partiya xwe veqetın, dest dane Ecevit ku hukumetek nuh sazke. Bı arıkariya wan hukumeta nuh saz bû.

Jı ber vê yekê Demirel û hevalbendên wi jı Şerafettin Elçi gelek enrı ne. Lı aliyê dın, Şerafettin lı pır ciyan dı gotarên xwe da dıji hêzên faşist derdikeve, dibêje:

"Bıla hêzen faşist bên pelaxtıın, bıla MHP bê gırtın." Dıgel vê şerafettin rabûna maddeyên 141 - 142 (maddeyên zagona cezayı ku himber azadiya ramani û tevgrêdanên sosyalist û demoqrata hatine danın) dıxwaze. Bona vê yekê hêzen faşist û kewneparêz, dıjımınên karkeran û gelê Kurd hêrsa xwe tınin, êrişî ser Şerafettin dıkıın.

Armanca wan ê bingehin hılweşandına hukumeta nuh e. Ew bı vê qıreqırê dıxwazın bêçıya xwe bavêjin zabıtan, wan dıji hukumeta nuh derxınıın. Ew dıxwazın leşkeran bı van çırokan bıxapınıın. Ew dıxwazın zorê bıdine hukumetê, wê bojone ser hêzên demoqrata û gelê Kurd.

Lê hukumeta nuh jı, tu dibê van listıkan nabine û pır caran gora wan dıke, dajo ser hêzên demoqrata. Hukumeta nuh, xasıma dı babetê gelê kurd û mafên wi yê demoqrata da gelek şoven e, yê ku MC'ya paşverû ne kırıye, dıxwaze ev bıke. Lê kırıınê xelet jı kesi ra yar nabe. Kes nıkare bı zulım û zorkerı meşına gelê me bıde seknandın.

KULP'TA TERÖR

Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Tuzla köyünde 14 temmuzda çıkan bir çatışmada iki jandarma eri ölmüştü. Bunun üzerine komando birlikleri köyü sarıp eski ve yeni muhtar da dahil olmak üzere köylüleri dayaktan geçirdiler. Komandolar daha sonra köylülerin evlerine girerek eşyalarını ve yiyeceklerini tahrip ettiler. Köylüler korkularından evlerini terkedip dağa sığındıktan sonra komandolar hasat halindeki ürünlerin üzerine gazyağı ve mazot döküp kullanılmaz hale getirdiler.

Kulp ilçesi Demirli köyünü de basan komandolar köylülere gelişigüzel işkence yaptılar. Bu arada, kadınlara yapılan işkenceye ve kötü davranışa karşı çıkan bir asker, komutanı tarafından ağır biçimde dövülerek komaya sokuldu.

Kulp merkezinde, yeni atanan assubay çavuş Hüseyin Oğuz ile inzibat çavuşu İbrahim Güney halka türlü biçimlerde baskı

yapmakta, tahrikte bulunmaktadır.

Bu kişiler, 19 temmuz gecesi, keyfi biçimde İbrahim Çaçan ve Süleyman Çaçan adlı kişilerin yollarını keserek karakola götürdüler ve orada bir gün süreyle dövdüler. CHP İlçe Yönetim Kurulu ve Gençlik Kolları İkinci Başkanı A.Hamit Aydın, işyerinden çıkarken Çavuş İbrahim Güney tarafından keyfi biçimde dövüldü. Kulp ziraat teknisyeni Kasım Ulaş, 10 temmuz gecesi Assubay Hüseyin Oğuz tarafından yolu kesilerek keyfi içinde dövüldü ve hakarete uğradı.

Görüldüğü gibi, Kürdistan'ın her yanında olduğu gibi Kulp'ta da sömürgeci güçler, onların mağaları ve uşakları Kürt halkına zulüm uygulanmakta, kendi yasalarını bile yana itip bildiklerini okumaktadırlar.

"Özgürlük Aşığı", "Halkın Umudu" Ecevit'in kulağı çınlasın.

DIYARBAKIR VALİSİ: "ÖZGÜRLÜKÇÜ DEMOKRASİ" ADINA DHKD'Yİ KAPATTI.

21 KURULUŞ DHKD'Yİ NİN KAPATILMASINI PROTESTO ETTİ...

Halkımızın ulusal ve demokratik muhalefetini sindirmek, O'nun özgürlük demokrasi ve sosyalizm mücadelesini zaafa uğratmak için sömürgeci-faşist güçler çeşitli yöntemler denemekte, insanlık dışı baskı ve uygulamalarına devam etmektedirler. Süre gelen zulüm ve anti-demokratik uygulamaların, "özgürlükçü demokrasi" havvarisi kesilen CHP'nin ağırlığındaki Hükümet döneminde daha da yoğunlaştırılmış olmasında yadırganacak bir şey yoktur. CHP şoven bir geleneğe sahiptir. Son yıllarda meydana gelen değişiklikler CHP'nin bu geleneğini terketmesine yetmemiştir. Herşeyi olduğu gibi "özgürlükçü demokrasi" yi de CHP kendine göre yorumluyor. O'nun anlayışında Kürt Halkının ulusal ve demokratik taleplerini, baskı altında tutmak, dilini ve kültürünü geliştirmesine olanak vermemek "Özgürlükçü Demokrasi" nin bir gereğidir. Gerici faşist güçlerin özellikle son günlerde yoğunlaştırdığı "Bölücülük" propagandalarından etkilenen Ecevit Hükümeti Kürt halkının devrimi demokratik güçleri üzerindeki baskıları arttırıyor. Diyarbakır DEVRİMCİ HALK KÜLTÜR DERNEĞİ'nin Vali tarafından üç ay süreyle kapatılması da bu uygulamalardan biridir.

Dernekte polislin yaptığı arama sonucunda bir miktar ROJA WELAT gazetesi Özgürlük Yolu dergileri ve yasak olmayan başka yayınlar bulunmuştur. Bunun üzerine Diyarbakır Valisi, Derneği kapatmış, yöneticileri hakkında da "Kürtçülük-Bölücülük" yaptıkları gerekçesiyle dava açmıştır.

Diyarbakır Valisi, diğerleri ve sömürgeci güçler, sömürge halkların kurtuluş mücadelelerinin baskı ve zulümle durdurulamadığını, durdurulamayacağını iyi bilmelidirler. Asya'nın, Afrika'nın ve Latin Amerika'nın sömürge halkları, ulusal ve sömürgeci boyunduruğu, sömürge valilerinin baskı ve zulmüne rağmen kırdılar, kırıyorlar. Kürt Halkı da bunu mutlaka başaracaktır. Burjuvazinin yarattığı düşmanlıkları gidererek Türk halkıyla kardeşliğini ve dayanışmasını sağlayacaktır.

DHKD'nin vali buyruğuyla kapatılması karşısında Diyarbakır'daki tüm ilerici devrimci kuruluşlar basına ortak bir açıklama yaparak durumu kınadılar; bu tür anti-demokratik uygulamalara karşı dayanışma içinde mücadele edeceklerini kamuoyuna duyurdular. Bu gerekli olduğu kadar sevindirici bir gelişmedir. Tüm ilerici, demokrat, devrimci kişi ve kuruluşların baskılara karşı birlikte davranmaları, eylem birliği yapmaları tarihsel bir görevdir. Söz konusu basın açıklamasını aynen yayınıyoruz:

BASINA AÇIKLAMA

Burjuvazi ve faşist güçler; her zaman oynanan bir oyunu yeni boyutlarda yeniden sahneye sürmüş ve bu konuda yoğun bir propaganda kampanyası açmış bulunmaktadır.

Özellikle "bölücülük" şiarını başa çıkararak, bu propaganda ile amaçladıkları şey; ilerici, yurtsever, demokrat ve devrimci safları zaafa uğratmak, faşizme geçit aramaktır.

Halkımızın ulusal demokratik mücadelesini öcü gibi göstererek, bu mücadeleye karşı saf tutulmasını istemektedirler. Yasaların teminatı altında bulunan demokratik dernekleri kitle bağlarından koparmak, bu dernekleri "anarşinin", "bölücülüğün" yuvaları imiş gibi göstermek, gerçek faşist yuvaları, gerici mihrakları kitlelerin gözünden gizlemek ve böylece faşist diktatörlük heveslilerine hareket serbestisi oluşturmak taktiklerini inceden inceye örmektedirler.

İş başındaki hükümet, demokrasi düşmanı faşistlerin oyunlarına karşı uyanık olacağına sık sık üzerinde titrediğini beyan ettiği "özgürlükçü demokrasiden" yana adımlar atıp, atılmak istenen adımların da pekiştirilmesine özen göstereceği yerde, demokrasi güçlerinin üzerine yürümekte, gerici çevrelerin korosuna katılmaktadır. "Bölücülük" ve "anti-ko-

münizm" edebiyatı demokrasi havarisi geçinen CHP'yi de sarmış bulunmaktadır.

Ulusal demokratik safların yanında yer alan demokratik kitle örgütlerinin çalışmalarını ilimizde şimdiye dek anti-demokratik uygulamalarla önlemeye çalışanlar bu eylemlerini özellikle "bölücülük" yaygarasının yükseldiği bir dönemde dernek kapatmaya kadar vardırımlardır. Daha önce derneğimiz aranmış ve yasal olarak çıkan, halkımızın ulusal demokratik mücadelesinde önemli işlevi olan ROJA WELAT gazetesinin bulunması ve Irak'ta öldürülen Kürt devrimcisi Leyla Qasım'ın öldürülüşünü kınamak amacıyla hazırlanan bir yazı ile dergimizin kütüphanesinde ve arşivinde bulunan, piyasada serbestçe satılan kitaplar gerekçe gösterilerek derneğimiz valiliğin 2.6.1978 tarihli kararı ile üç ay kapatılmıştır. Ayrıca yönetim kurulu hakkında "bölücülük-kürtçülük" yapıldığı gerekçesiyle dava açılmıştır.

Diyarbakır D.H.K.D.'nin kapatılması demokratik derneklere gösterilen tahammülsüzlüğün özel olarak derneğimiz üzerindeki yansımalarıdır. Halkımızın ulusal demokratik mücadelesinde yerini alan D.H.K.D.'yi bölücü saymak hiç kimsenin haddi değildir.

Halkımızın demokratik taleplerini öcü gibi göstermek isteyenlere, demokrasi güçlerinin ilerici lerin, yurtseverlerin, devrimcilerin ve kardeş demokratik kitle örgüt-

lerinin vereceği cevap tektir: Asıl bölücüler sizlersiniz!...

D.H.K.D.'yi kapatmak gerçekten bölücü olanlardan yana tavır koymaktır.

D.H.K.D.'yi kapatmak faşistlerin, gericilerin ekmeğine yağ sürmektir.

D.H.K.D.'nin demokratik devrimci mücadelesini yalnızlaştırmak, onu işlemez hale getirmek ittifaklarından koparmak oyunlarına karşı tüm ilerici, yurtsever, demokrat ve devrimci kesimlerin uyanık davranacakları inancındayız.

Demokratik kitle örgütlerine yönelik anti-demokratik uygulamalara ve özel olarak D.H.K.D.'nin kapatılmasına karşı verilecek mücadelede tüm ilerici, yurtsever, demokrat kamuoyunu, kardeş demokratik kitle örgütlerini ve basını saf tutmaya çağırıyoruz. 7.6.1978

Demokratik Kitle Örgütleri üzerindeki baskıları ve Devrimci Halk Kültür Derneği'nin Kapatılmasını Kınayan Kuruluşlar:

D.H.K.D.	TÜM-DER
D.D.K.D.	TÖB-DER
D.Y.Ö.K.D.	ASDK-DER
D.Ü.F.F.Ö.D.	D.D.K.A.D.
DYDYOOD	DEV-HALK-DER
DUOD	DDGK-DER
İGD	İMO
İKD	BAGIMSIZ GIDA-İŞ
GENÇ-ÖNCÜ	GEB
POL-DER	SGB
İNŞAATÇILAR VE BOYACILAR DER.	

İŞKENCEYLE ÖLDÜRÜLDÜLER

14 Mayıs pazar günü Demertepe (Gırhesin) karakolunda görevli jandarma ekibi tarafından, akşama doğru, Fahrettin ve Süleyman adlarında yaşları 21 - 22 civarında iki genç; 14'ün akşamında Demertepe civarında sınır koruma ekipleri tarafından işkence edilerek dipçik, kasatura ve benzeri yöntemlerle kafaları ezdirilerek öldürüldükten sonra kaza süsü verilmesi için Reo askeri arabasıyla kafalarını ezmişlerdir.

Öldürülen her iki genç daha önce yine aynı ekipler tarafından para karşılığında Suriye'den Nusaybin sınırından Türkiye'ye geçirilmişlerdir. Tekrar Suriye'ye geçirmek bahanesiyle bu iki genç köyden akşama doğru saat 18.00 sıralarında alınmışlardır. Buğday tarlasında bekletilerek karanlık bastıktan sonra yukarıda izah edildiği şekilde işkence ile öldürülmüşlerdir.

Öldürülen gençler büyük kaçakçıların sırt hamallığını yapanlardan ikisiydi.

İlişikteki fotoğraflar öldürülen gençlerin hastahanedeki gizli olarak çekilmiş fotoğraflarıdır.

IRAK KÜRDİS ÇATIŞMANININ

Geçtiğimiz mayıs ve haziran aylarında "bölücülük" yaygaraları görülmemiş boyutlara vardı. Bir yandan büyük tirajlı burjuva basını, diğer yandan her türden burjuva politikacısı, gericiler, faşizm heveslileri ortalığı velveleye verdiler. Bu arada Bay Demirel gibileri, bu vurgun ve talan düzeninin pisliklerini gözlerden gizlemek, yitirdikleri iktidar koltuğuna yeniden yapışmak için paslı anti komünizm silahını da bolca kullanmaktan geri kalmıyorlar.

Önce, solculuk maskesi takınmış "Aydınlık" adlı Maocu gazete ortalığı bulandıran manşetler attı. "Irak'tan gelen silahlı bir grup sınırı aşarak Şemdinli'ye girdi" (26 Mayıs). "Irak'tan Hakkari'ye giren Sovyet taraftarları köyleri yağmalıyor" (5 Haziran)

Daha sonra Hürriyet gazetesi, MIT kaynaklı olduğu kuşku götürmeyen ve gazetenin baş sayfasını kaplayan haberlerle kamuoyunu heyecana boğdu. Hürriyet'e göre, İran Şahı, kendisini güç durumdan kurtarmak için dikkatleri başka yana çekmek istiyor ve Türkiye ve Irak'ta Kürt sorununu kışkırtıyordu. Hürriyet, SAVAK adlı İran istihbarat örgütünün Türkiye'de KAVA adlı bir örgütün kurup finanse ettiğini yazdı. Yaşar Değerli'ye yapılan suikasti bu örgütün eylemi olarak gösterdi. Kürt, Ermeni ve Rum örgütlerinin ilişkilerinden sözetti ve Kava'nın militanlarını dağlara çıkardığını bildirdi!

Bu nedenle de MIT, SAVAK'la ilişkilerini kesmişti.

Ancak, zaman zaman MIT kaynaklı bu tür haberlere sansasyon yaratan, ortalığı bulandıran ve bu yoldan bir hayli de yükünü tutan Hürriyet'in verdiği haberler birbirini tutmadı. Daha sonra KAVA'nın İran'a ihanet ettiğini yazarak bu çelişkileri kitabına uydurmaya çalıştı.

Gericiler burjuva basınının, Maocuların, ırkçı ve militarist tayfasının bu yaygaraları oldukça karmaşık bir manzara gösteriyor. Kimin neyi amaçladığı, nereye varmak istediği ilk bakışta kolayca anlaşamıyor. Ama Kürdistan'da yakın geçmişte olup bitenler günümüzdeki gelişmelerle ve Türkiye, Irak ve İran'daki gelişmelerle, dünyadaki emperyalist sosyalist ve Maoist hedeflerle bir diyalektik bütünlük içinde ele alındıkları zaman bu yaygaraların nedenini anlamak, kimin nereye varmak istediğini kavramak güç olmayacaktır.

Irak'ta Kürt halkının 1961 yılında başladığı silahlı mücadele 1970 yılında Irak Kürdistanı'na otonomi tanıyan bir anlaşmayla sonuçlandı. Ancak ırkçı Baas rejimi bu anlaşmaya da saygılı davranmadı ve onu çiğnedi. Diğer yandan Irak Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketinde bu yıllarda tutucu unsurlar ağır bastılar. Yanlış bir politika izlediler, hareketi ABD emperyalizminin ve gericiler Şahlık rejiminin dümen suyuna iterek Dünya'daki ilerici güçlerden ve bizzat Irak'taki ilerici güçlerden tecrit ettiler. Kendi deyişleriyle, güvendikleri emperyalist dostları ve İran gericileri onlara "ihanet" ettiler, "aldattılar". Onların bu yanlış ve gericiler politikası da ırkçı Baas rejiminin planının uygulan-

1975 yılında peşmergeler Kürdistan dağlarında, politik bir konferansta...

masını ve Kürt halkının nakli özgürlük mücadelesinin yenilgiye gitmesini kolaylaştırdı.

Irak hükümetinin otonomiye gerçekleştirmekten kaçınması üzerine 1975 yılında savaş yeniden başladı. Ama Irak'la İran arasında Cezayir'de varılan uzlaşmadan sonra Barzani liderliğindeki KDP üst yönetimi savaşı durdurarak İran'a çekildi. Irak Kürdistanı'ndaki silahlı mücadele çözüldü. ırkçı Baas rejimi Kürt halkına karşı bir terör, sindirme ve eritme uygulamasına girişti. 300 bin Kürt köylüsü yurtlarından zorla kopararak güneydeki çöllük alanlara sürüldüler. Yüzlerce Kürt yurtseveri kurşuna dizildi. Daha önce Kürtçe öğrenim yapan okullar peşpeşe kapatıldılar.

Bu baskı ve zulmün Kürt halkının yeni direnmelerini doğurması kaçınılmazdı. Nitekim çok geçmeden 1976 yılında yeni partizan birlikleri ırkçı Baas rejiminin zulmüne karşı direnme başlattılar. Bu direnme zamanla giderek güçlendi. ırkçı, rejim, uzun süre bu direnmeyi Dünya kamuoyundan gizlemeye çalıştı. Ancak günümüzde, artık bu direnme gözlerden saklanamayacak duruma gelmiştir. Baasçı zorbaların 1977 yılında Kürt partizan hareketini ezmek için Kürdistan'da yürüttükleri askeri operasyonlar başarısızlıkla sonuçlandı. Kürdistan'da silahlı hareketi yürüten birliklerin komutanı hükümete gönderdiği bir mektupta, savaş yoluyla Kürdistan'daki mücadelenin önlenemeyeceğini, Kürt sorununa barışçı bir çözüm bulunmasını önerdi. Ancak bu olumlu öneri bu komutanla birlikte 50 kadar subayın emekliye ayrılmasına yolaçtı. Güç duruma düşen cunta, geçtiğimiz aylarda pek çok subayı, Irak Komünist Partisi yöneticisini ve bizzat birçok Baas partisi ileri gelenini (bunlar Takriti Cuntasının

politikasını eleştirenlerdir) tutuklattı. Bir çok subayın ve 21 kadar komünist partisi yöneticisinin kurşuna dizildiği artık herkesçe bilinmektedir.

Irak'taki ırkçı Baas rejimi işte böylesine güç günler yaşamaktadır. Onu bu duruma düşüren, bir yandan Kürt halkına, diğer yandan genel olarak Irak halkına karşı uyguladığı ağır baskı ve zulüm politikasıdır. Bu rejim Irak'a demokrasi getirmedi. Sosyalistlik iddialarına karşılık, işçi sınıfı üzerinde en ağır baskıları uygulamaya devam etti. Nitekim ulusal cephe içinde bulunan Komünist Partisine karşı güdülen politika, bu partinin yöneticilerinden bile birçok kişinin idam edilmesi bunu açık biçimde gösteriyor. Diğer yandan Baasçı rejim bölgedeki en gericilerle, İran Şahı, Umman Sultanı ve benzer gericilerle, bunların arkasındaki emperyalist güçlerle birlikte bölgedeki halklara, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı gericiler bir cephe oluşturmuş, Filistin halkına desteği ise parlak sözlerden ibaret kalmıştır. Baas her bakımdan iki yüzlü bir burjuva politikası gütmektedir ve zaten Irak'ta bütün çabasını burjuvaziye palazlandırmaya vermiştir.

ırkçı Baas rejiminin içine düştüğü bu güç durumda onun gericiler yönetimine en büyük darbeyi Kürt halkının direnme güçleri indirmektedir. Ancak ne yazık ki Irak Kürdistanı'ndaki Yurtsever güçler şu dönemde birlik olmaktan uzaktırlar ve bir süreden beri düşmanı bir yana bırakıp kendi içlerinde çekişmektedirler.

Irak Kürdistanında, 1975 yılına kadar Kürt halkının ulusal mücadelesini yöneten örgüt KDP (Kürdistan Demokrat Partisi) idi. Ancak bu örgüt özellikle son dönemde son derece yozlaşmış, içeride parti organları çalışmaz duruma gelmiş,

İRAN'DAKİ NEDENLERİ

insiyatif tümüyle gerici burjuva, feodal, aşiretçi unsurların eline geçmiş; diğer yandan da hareketin ipleri ABD emperyalizmi ve gerici İran Şahlığına teslim edilmişti. Bu talihsiz gelişim bilinen sona ulaştı. Kürt halkının haklı ve güçlü özgürlük mücadelesi emperyalizmin ve gerici güçlerin çıkarlarına alet edildi. Gericilerin mücadeleyi tuzaga düşürmeleri üzerine KDP yönetimi çözüldü ve mücadeleyi terketti.

Ancak Irak Kürdistanı'nda kök salmış ve geniş yığınları kucaklamış özgürlük mücadelesi söndürülebilecek cinsten değildi. Daha bir yıl geçmeden yurtsever güçler yeniden toparlandılar, örgütlendiler ve partizan savaşını başlat- tılar.

Bu dönemde örgütlenme ve mücadele başlıca iki odakta oldu. Bunlardan birini Kürdistan Yurtsever Birliği (Yekiti Nîştîmanî Kurdistan) oluşturuyor. Bu birlik, Kürdistan Marksist - Leninistleri Örgütü, Kürdistan Sosyalist Hareketi, Kürdistan Köylü Örgütü gibi birkaç örgütten oluşuyor. Birliğin Suriye Baas Partisi'nin yayın organı El Baas gazetesinin 2 temmuz 1975 tarihli sayısında yayınlanan kuruluş bildirisinde, Irak Kürt Ulusal Hareketinin içine düştüğü hatalar eleştiriyor ve şöyle deniyordu:

"Devrimci kitlelerin mücadelesi olmadan ve mücadele emperyalizme, siyonizm ve dikta yönetimine karşı Arap halk kitlelerinin mücadelesi ile birlikte bir ulusal birlik cephesi ile dayanışmaya girilmeden, Kürt halkının emperyalist zulümden ulusal baskıdan ve sınıfsal sömürüden kurtulması mümkün değildir" (Bakınız: Özgürlük Yolu, sayı 3)

Diğer yandan Kürdistan Demokrat Partisi ise 1976 yılında bir parti konferansı toplayarak "Geçici Komite" adı altında yeniden örgütlendi. Konferansa sunulan uzun raporda, partideki yozlaşma, emperyalizme ve gerici İran şahlığına teslimiyet politikası uzun uzun anlatılmakta, özeleştiri yapılmakta ve partinin bundan böyle izleyeceği politika izah edilmektedir. (Bakınız: Irak Kürdistan Demokrat Partisi Yeni Stratejisi, Üçüncü Dünya Yayınları)

Bu raporda, Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesinin emekçi kitlelere dayanması, feodal ve burjuva unsurların yönetimden uzak tutulması, emperyalizme ve gericiğe karşı kararlı bir politika izlenmesi ve sosyalist ülkelerle, ulusal kurtuluş hareketleriyle kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı partileriyle dayanışma içinde olunması sık sık tekrarlanmaktadır.

Her iki örgütün de yayınlarına, bildirimlerine bakıldığında bunların oldukça doğru, ileri şeyler önerdikleri görülüyor. Ancak bu ikisi bugüne kadar benzer şeyler söylemekle birlikte biraraya gelememiş tam tersine Irak Kürdistanı'nda sürekli olarak çekişmişlerdir. Bu çekişmenin son perdesi, Hakkari'deki olaylar nedeniyle Türkiye basınına da yansıdı. Her iki örgüt sınır boyunda sert bir silahlı çatışmaya girdiler. Bu çatışmalar Kürt halkının düşmanlarını sevindiriyor ve en başta, Kürt halkına karşı bir eritme, yoketme

kampanyasına girişmiş olan kanlı Baas rejiminin işini kolaylaştırıyor. Bu çatışmalar neden kaynaklanıyor? hiç kuşkusuz, yurtsever güçleri birbirinden ayıran, onları çatıştıran gelişmelerin altında yatan nedenler vardır.

Bildirilerde, raporlarda güzel ve doğru şeyler yazmak yetmez, kişinin doğru yolda olup olmadığının en iyi göstereci pratiktir. Bugünkü geniş çaplı çatışmaları yaratan olaylar dizisi, Irak Kürdistanında en az iki yıldan beri sürüp geliyor.

Baştan şunu söyleyelim ki, Irak Kürdistanındaki özgürlük mücadelesinin örgütlenmesi ve yönetimi oradaki devrimci güçlere düşer. Biz gerçek anlamda yurtsever ve demokrat olan örgütlerin güçlerin hiç birine düşmanlık yapmayız, onların içişlerine karışmayız ve onların en sıkı birlik ve dayanışmayı oluşturmalarını isteriz. Ancak eğer Irak Kürdistanındaki devrimci hareketin kaderiyle ilgili ve Kürdistan'ın diğer parçalarındaki durumu da etkileyen gelişmeler varsa Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrimciler de buna ilgisiz kalamazlar. Onlar en azından uyarıcı görevlerini yapmak zorundadırlar.

Bugün çok kişi, Irak Kürdistanı'nda- ki yurtsever güçleri karşı karşıya getiren ve olayların Türkiye sınırına da sıçramasına yolaçan bu çatışmaların içyüzünü merak ediyor. Bize göre, olayların biçimsel yanından, ayrıntılarından çok onlara yolaçan nedenler önem taşıyor. Bu derece olumsuz gelişmelere yolaçan nedenler acaba örgütsel rekabetten mi kaynaklanıyor? Kurtuluş hareketlerinde çeşitli yurtsever örgütler arasında rekabet ve sürtüşmelere rastlanması doğaldır. Ancak bu çekişmeler ideolojik ve politik çekişme- düzeyini aşip silahlı çatışmaya varmışsa ve taraflar, hem de düşmanın ağır saldırısına uğradıkları bir zamanda, onu bir yana bırakıp birbirleriyle hesaplaşma- ya çalışıyorlarsa o zaman bu çatışmayı doğuran nedenler çok daha ciddidir.

Yezidi Kürt savaşçısı...

Irak Kürdistanındaki bu çatışmanın kökeni, Irak Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketinin son 15 yıllık gelişimini izlemiş olanların bileceği gibi Barzani ve Talabani arasında bir bölünmenin patlak verdiği 1964 yılına kadar uzanır. Bu bölünme taraflar arasında silahlı çatışmaya kadar vardı, "sol" olarak nitelenen Talabani, İbrahim Ahmet ve arkadaşları parti yönetiminin tasfiye edildiler ve hain olarak suçlandılar. Daha sonraki yıllarda, Sovyet ler Birliği ve Bağdat Hükümeti arasında yapılan dostluk antlaşmasının ve KDP yönetiminin ABD'ye yanaşmasının da etkisiyle KDP içinde sol daha da tasfiye edildi, sağ kanat örgüte tümüyle hakim oldu ve kitleler arasında anti-sol bir hava estirildi.

Talabani ve arkadaşlarının ve diğer birçok sol unsurun yeniden sahneye çıkışı ve Irak Kürdistanındaki yeni direnme hareketinde etkinlik kazanması 1975 çözümlüşünden sonra oldu. Bilindiği gibi Talabani, şimdi Irak Kürdistanında oluşan Kürdistan Yurtsever Birliğinin lideridir.

Bu arada KDP adına hareketi sürdürenler de, yukarıda belirttiğimiz gibi bir parti konferansı toplayarak "Geçici Komite"yi oluşturdu ve geçici komite sol bir mücadele hattı benimsediğini ilan etti. Ancak akla şu soru geliyor:

KDP şu kısa dönemde ciddi anlamda yeniden örgütlenip Geçici Komite'nin raporunda belirtilen ilerici ilkelere uygun olarak saflarında gereken temizliği yapabildi mi? Anti-emperyalist ve ilerici bir politikayı saflarına benimsetebildi mi? Ve raporda belirtilen yoz ve gerici unsurların etkinliğini silebildi mi?

Açıktır ki bunun için örgütsel, politik ve ideolojik düzeyde uzun bir mücadele vermek gerekir.

Bugün KDP'nin tabanında emekçi ve aydın kesimlerde ilerici yönde bir kaynaş- ma var. bunlar emperyalizme ve gericiğe karşı tavır alınmasında, sosyalist ve ilerici güçlerle dayanışmadan yanalar. Bu elbette son derece olumlu bir gelişme. Biz bu gelişmeden ancak memnuluk duyarız ve KDP'nin gerici, tutucu unsurlardan arınarak yurtsever, ilerici güçlerin yönlendirdiği bir örgüt haline gelmesini isteriz. Diğer yandan bunun kısa bir sürede başarılamayacağı da açıktır. Dün parti yönetimini elde tutan gerici ve yoz unsurlar buna karşı direneceklerdir. Böyleleri varlıklarını, etkilerini korudukça emperyalizmle ve gerici İran Şahlığıyla kurulmuş olan bağlar da bir anda koparılmış atılamaz ve onların hareketi etkilemeleri önlenemez.

Nitekim Irak Kürdistanının kuzey kesiminde olup bitenler, herşeyin raporda yazılı olduğu gibi iyi güzel biçimde cereyan etmediğini gösteriyor. Bir kısım aşiret reisleri, ağa kişiler yine başrollerde oynuyorlar. Ünlü Paraztın örgütünün şefi Ebu Anter gibilerin Hakkari yöresinde serbestçe ikamet edip MİT şefleriyle kuzu kızarttığı herkesce biliniyor. Hiç kuşkusuz böyleleri emperyalizmin ve gericiliğin teşhir ve tecrit edilmesi mücadelesine katılmıyorlar ve katılamazlar. Onların

(Ardı arka sayfada)

kendileri yoğun gerici ilişkiler içindedirler.

Bu gerici çevreler, yurtsever güçlerin karşı karşıya gelmesiyle ve bugünkü yoğun çatışmalarda büyük rol oynadılar. Bunlar, güçbirliği önerilerini reddettiler. Sabote ettiler. Kürdistan Yurtsever Birliğinin militanlarını köylülere caş (hain) diye gösterdiler ve köylülere "onları gördüğünüz yerde yakalayın, silahları sizin olsun, kendilerini bize teslim edin" dediler. Birçok yurtseveri devrimciyi öldürdüler.

Bu uzlaşmaz tavrın ve düşmanla çarpışan yurtsever güçleri arkadan vurma anlamı nedir?

Gerçek şu ki; 1975 öncesinde Irak Kürt Ulusal Hareketi içinde ilerici ve gerici unsurlar arasında varolan mücadele bugün de devam ediyor. Ağalar, şeyhler, aşiret reisleri, işbirlikçi burjuvalar ve onların uşakları için önemli olan Kürt halkının kurtuluşu değildir. Onlar Kürt toplumu üstünde kontrolü yitirmemeye çalışıyorlar. Onlar dün Kürt halkının mücadelesinde ipleri ele geçirdiler, bu mücadeleyi sattılar ve kendi yerlerini korudular; bugün de bunu yapmaya çalışıyorlar. Onlar Kürt halkının gerçek devrimci mücadelesinden, işçi ve köylülerin örgütlenmesinden ürüyorlar, sınıf olarak, zümre olarak tarih sahnesini terketmek istemiyorlar.

Bu gerçeği görmedikçe, düşmanın saldırılarının yoğunlaştığı bir dönemde düşman güçlerin kuşatması altında halkımızın birbirine kırdırılmasının nedenlerini anlamak mümkün olamaz.

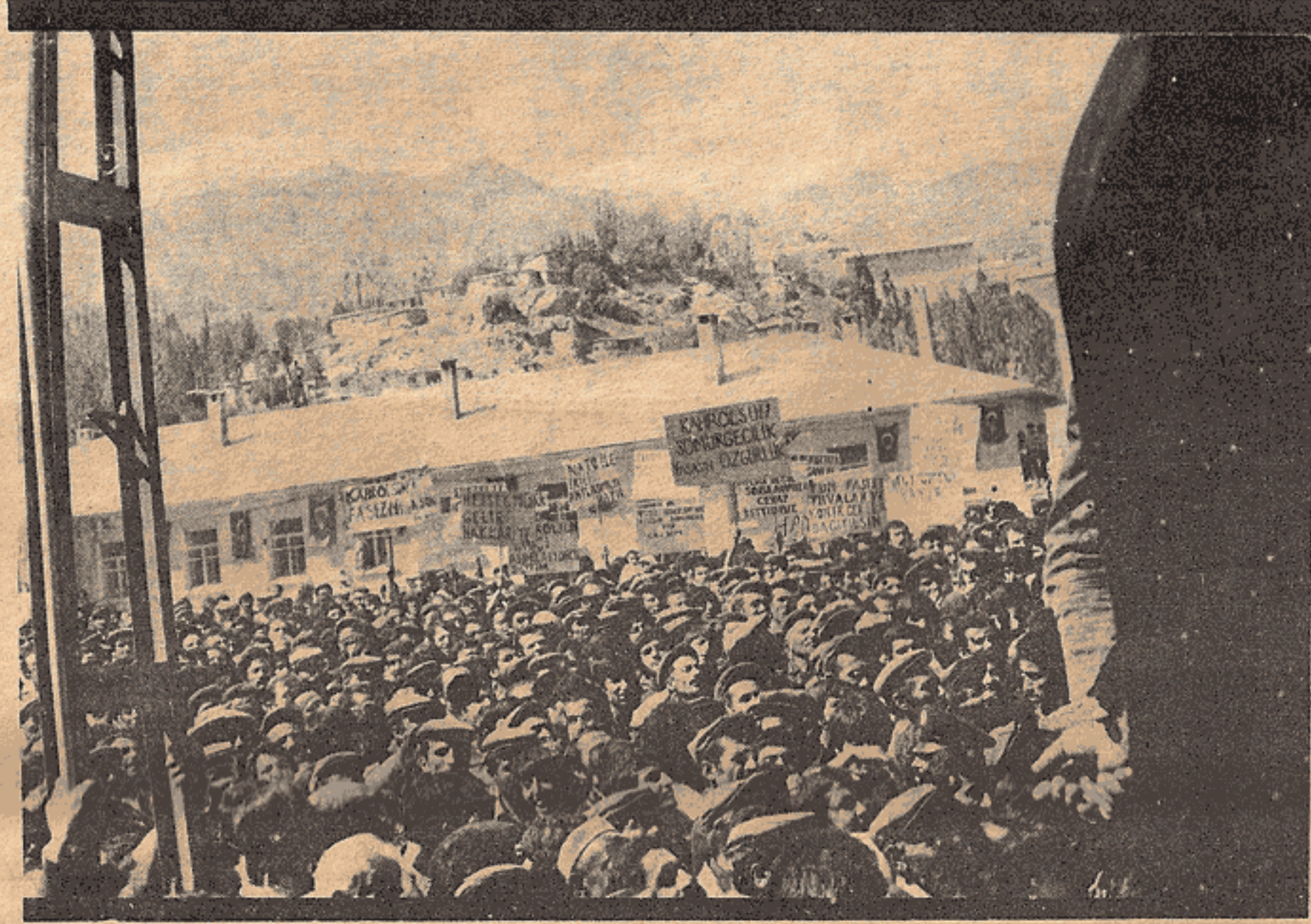
Bu gerçeği görmek ve bu oyunların bozulmasına çalışmak her yurtseverin görevidir ve hiç kuşkusuz bizzat KDP içindeki geniş yurtsever çoğunluğa, ilerici ve demokratlara ve son parti konferansının tespit ettiği ilkelere yürekten bağlı olanlara da önemli görevler düşmektedir. Onlar KDP içindeki gerici unsurlara, emperyalizm ajanlarına karşı ciddi savaş açmalı, onları saflardan temizlemeli, yurtsever birliği baltalamalarına engel olmalı, örgüte ilerici, yurtsever bir politikayı hakim kılmalıdır. Bu yapılmadıkça bu yolda ciddi çabalar harcanmadıkça, durumun değiştiğine, "yeni stratejilere" dair parlak sözler boşlukta kalacaktır.

Elbette Talabani ve arkadaşlarının da dün önemli hataları olmuş olabilir ve bugün de hata yapabilirler. Örneğin Irak Kürdistanı'ndaki bu sürtüşmelerin Türkiye Kürdistanına taşırılmasında ve kimi yerde saf kitlelerin, yurtsever unsurların karşı karşıya düşürülmesinde her iki tarafın da hatası vardır. Irak Kürdistanı'ndaki yurtsever harekete destek olmak elbette tüm Kürt devrimci ve demokratlarının görevidir. Ancak onların da Türkiye Kürdistanı'ndaki devrimci hareketin işlerine karışmaktan, orada sorunlar yaratmaktan kaçınmaları gerekir. Diğer yandan Yurtsever Birliğe mensup güçlerin bazı çevrelerce yanıltıldıkları da görülüyor. Bunu önceden farkedememek, bazı sağlıklı çevrelerin abartılmış bilgilerine göre davranmış olmak da bir hatadır.

Bugün Irak Kürdistanı'ndaki yurtsever güçlere düşen, gerici unsurların, sekterlerin oyunlarını bozup ırkçı Baas rejiminin saldırılarına karşı birlik sağlamaktır. KDP'nin Avrupa'daki temsilcisi olduğu söylenen İsmet Şerif Vanlı da son aylarda yayınladığı bir bildiriye bu konuya değiniyor ve Iraktaki yurtsever güçlerin karşı karşıya gelmiş olmasını büyük bir olumsuzluk olarak niteliyor, bu biçimde zafere ulaşamayacağını, kısa sürede yurtsever güçlerin birliğini sağlamanın zorunlu olduğunu söylüyor. Gerçek de böyledir. Bu iç çatışmadan kârlı

çıkacak olan yalnızca Kürt halkının düşmanları ve en başta da ırkçı Baas rejimidir.

1975 çözülmesiyle gerici ve onların politikası büyük bir darbe yedi. Gericiler, 1975 yenilgisinin suçunu sosyalist ülkelere ve toplumdaki sol güçlere yüklemeye kalkıştılar. Ama bu gerici propaganda kısa sürede yıkıntıya uğratıldı. Kürt halk kitleleri bugün artık ancak devrimci bir politikanın emekçi kitlelere dayanan ve onların çıkarını başta tutan bir hareketin ülkedeki ve dünyadaki sosyalist ve ilerici güçlerle dayanışma içinde halkımızı kurtuluşu götüreceğini iyi kavramışlardır. Bugün Kürdistan'ın her parçasında emekçi yığınlar dayanan devrimci hareket hızla gelişip serpiliyor. İşte bu durum

Kürt halkının düşmanlarını, onu baskı altında tutan, sömüren gerici rejimleri, emperyalistleri de ürüyor. Onlar da dört bir yandan bu hareketi durdurmak, bölüp parçalamak, ezmek için çaba gösteriyorlar. Kürt halkının yurtsever güçlerini karşı karşıya getiren gelişmelerin arkasında onların parmakları vardır.

Gerici Şahlık rejimi, Irak Kürt hareketiyle kurduğu ilişkilerle bu hareketi oyuna getirmeyi başardı, kendi çıkarlarına uygun biçimde yönlendirdi. O bir yandan bu hareketi Irak'la olan sorunlarında bir araç olarak kullanıp ırkçı Baas rejiminden tavizler kopardı, diğer yandan da bizzat İran Kürdistanına da sıçrayabilecek bir Kürt ulusal hareketinin önünü aldı. O ilerde de Kürt hareketinin içine sızmaya Kürt gericilerinden yararlanmaya, onu kendi çıkarlarına kullanmaya elbet çalışacaktır. Bugün Şahlık yeni bir bunalımla karşı karşıyadır ve onu ayakta tutan güçler arasında İran Kürdistanı'ndaki bir kısım ağalar, aşiret reisleri de bulunmaktadır. İran'ın Türkiye'deki bazı gericilerle diyaloga girmesi de doğaldır. Maocu Aydınlik gazetesinin bir yandan Irak Kürdistanı'ndaki devrimci harekete saldırırken, onu "Irak'ta ve Türkiye'de karışıklık çıkartmak" diye nitelerken diğer yandan İran Şahını savunmaya kalkışması da ilginçtir. Bu konuda da Maocular emperyalizmle, ırkçı Baas rejimiyle, gerici İran şahlığıyla ve Türkiye'deki burjuva sovenlerle aynı paralele düşmüştür.

Aydınlik Kürt sorunuyla ilgileniyor ve sözde ulusal baskıya karşı görünüyor. Ama diğer yandan, tıpkı Hürriyet gazetesi gibi o da Kürt halkının mücadelesini "karışıklık çıkartma" diye niteliyor, burjuvaziyi Kürt halkına karşı kışkırtıyor. Maocular Kürt halkının mücadelesinin devrimci bir doğrultuya girmesinden, sosyalist ülkelerle dayanışma kurmasın-

dan telaşa kapılıyorlar. ABD emperyalistlerinin de bu soruna yaklaşma biçimi bundan farklı değildir. Aydınlik bu işi Hürriyet gazetesinden çok daha akıllıca, örtülü biçimde yapıyor.

Bölücülük yaygarasını son dönemde arttıran Demirel, Türkeş ve tayfaları Türkiye-Irak sınırındaki çatışmaları da iç politikada gereği gibi sömürdüler ve "hassas çevreler" üzerinde bir tahrik unsuru olarak kullanmaya çalıştılar. Bunların bölücülük yaygarasından amaçları Ecevit Hükümetini düşürmektir. Onlar, hükümeti devrimci ve demokratik güçlerle karşı karşıya düşürmeye, sert tedbirler almaya yöneltmek ve böylece daha da zayıflatıp çökertmek istiyorlar. Bu tahrik ve saldırılar, en azından Ecevit

Hakkari'de
kitleler
Ecevit'i
"Kahrolsun
sömürgecilik
yaşasın
özgürlük"
sloganlarıyla
karşıladılar...

Hükümetini demokratik güçlere karşı olumsuz tavırlara yöneltiyor ve faşist saldırganlığa karşı ciddi tedbirler almaktan alıkoymuyor.

Ecevit hükümetinin tutumuna gelince her ne kadar Hakkari yöresindeki çatışmalar hükümeti güç durumda bıraktıysa da, o bu çatışmalara seyirci kalmakta yetindi. "Kürtlerin birbirlerini kırmalarında" o kadar telaşlanacak bir şey yoktu. Üstelik bu daha da uygun ve istenir bir şey değil miydi? Onlar düşmanı bir yana bırakıp birbirleriyle savaştıktan sonra sana ne oluyor?.. Ama diğer yandan düzeni de sağlamak, devletin gücünü göstermek lazım.. İşte bu nedenle Ecevit, o ünlü mavi gömleğiyle Hakkari'ye koştu. Orada birlik nutukları attı ve alevi-sünni sürtüşmelerinin yersizliğine değindi. Ecevit Kürt kelimesini ağzına almadı, geleneği bozmadı. Ecevit'i Hakkari'de kitleler "milli zulme son" "kahrolsun sömürgecilik, yaşasın özgürlük" ve benzer sloganlarla karşıladılar. Ecevit Hükümeti, bir yandan da "köye ulaşım projesi" adlı bir projenin uzun uzun reklamını yaptı ve bu kampanyayı da olayların çıktığı Şemdinli'den başlattı.

Kürdistan bugün önemli olaylara sahne oluyor, için için kaynaşiyor. Kürt halkı her geçen gün daha da bilinçleniyor, zulme ve sömürüye karşı çıkıyor. Bu mücadele zaman zaman tökezliyor, zaman zaman yanlış yönlere sapıyor, ama durmuyor ve genel hatlarıyla tarihin gösterdiği yolda ileriye doğru gelişiyor. Hiç kuşku yok ki Kürt halkı, kendisini boyunduruk altında tutan gerici rejimlerin emperyalizmin ve yerel gericilerin her türlü oyunlarını bozacak özgürlüğe ulaşacak sömürü ve zulme temelden son verecektir. Tüm halkların geçeceği yol budur ve Kürt halkı da bundan geçecektir.

BİSMİL'DE AĞA ZULMÜ

Bismil'in Sinan köyünde, Mehmet Koç adlı bir köylü 7 Mayıs günü hunharca öldürüldü. Milliyet Gazetesi olayı kan davası olarak verdi. "Bismil'de 27 yaşında bir genci kandavası nedeniyle tabanca ile öldürdüler ve sonra da traktörle başını parçaladılar," deniyordu.

Oysa olay bir kan davasından meydana gelmemişti. Mehmet Koç, çevresinde sevilen uyanık bir köylüydü. Zulme ve baskıya karşı çıkan, çevresini de bilinçlendiren bir köylüydü ve bu nedenle ağalar tarafından öldürüldü. Mehmet Koç bu köyde ağaların ilk kurbanı değildi.

Sinan köyünün ağası Ahmet Sinanlı adında biridir. Onun bu köyden başka dört köyü daha var. Tümünü de baskıyla, zorbalıkla ele geçirmiştir. Köylüleri sindirmek için kiralık katiller besleyen Ahmet Ağa'ya jandarma da yardımcı olmaktadır.

1976 yılının Ekim ayında, Ahmet Ağa'nın "şımarık" oğlu Süleyman, tavuk çaldığını bahane ederek Ahmet Akşahin adlı bir köylüyü çırılçıplak soymuş ve vücuduna rastgele ateş etmişti. Daha sonra köy kahvesine gelen Ağa'nın oğlu, burada da sağa sola ateş etmiş, M.Emin Güneş adlı bir köylüyü karnından, Leyla Ağaç adlı 15 yaşında bir kızı da bacağından yaralamıştı. Kız daha sonra sakat kaldı. Bu olaylar için şikâyete giden köylüler ise beş gün hapis yattıktan sonra ancak biner lira kefaletle salıverildiler!..

Ağa'nın "şımarık oğlu", üstelik, şikâyete gidildiği için köyü üç gün kurşun yağmuruna tutturdu... Daha sonra da, jandarmasının yardımıyla 15 köylüyü aileleriyle birlikte köyden kovdu ve evlerini yıktırdı.

Bu olaydan üç ay sonra 67 yaşındaki Salih Parça adlı köylü Süleyman Ağa tarafından dövülerek komaya sokuldu ve kızı zorla kaçırıldı. Adam komada iki ay kaldı, kızından ise hâlâ haber alınmış değil.

Sinan köyünde ağanın yaptıkları böyle sürüp geliyor. Mehmet Koç'un ölümü de işte bu olayların bir devamı, son halkası. Benzer olaylar yıllar boyu Kür-

distan'ın dört bir yanında yaşan-
dı ve bugün de yaşanıyor. Halkımızı ezen ağalar sömürgeci yönetime sırtlarını dayamışlar. Halkımız ikili bir zulüm ve cendere altında.

Mehmet Koç'un katli çevrede geniş tepkilere yol açtı. Bismil'de düzenlenen bir mitingde olay protesto edildi. Diyarbakır DHKD, Bismil'de meydana gelen olayları bir bildiriyle kamuoyuna açıkladı. Ve olayları protesto etti.

Öldürülen Mehmet Koç'un babası olayı ROJA WELAT muhabirine şöyle anlattı:

"7/5/1978 günü oğluma, "Ağa'nın seninle işi var" deyip kahveden çağırışlar. Ciple gelen haberciler oğlumu alıp Ağa'nın evine gitmişler. Oradan da 15 km. uzaklıkta bulunan tarlaya, Süleyman Ağa'nın yanına götürmüşler. Süleyman Ağa ve yanındakiler oğlumu cipin içinde kurşunlamışlar. Sonra da elleri bağlı halde bırakıp uzaklaşmışlar. Köylülerine dönmek üzere Bismil'den gelen köylüler, oğlumu cipin içinde, elleri bağlı ve kanlar içinde görüyorlar. Ağır yaralı olan yavrumun ellerini çözüyorlar, fakat daha fazla yardım edemiyorlar. O anda Ağa ile adamları tekrar cipin yanına dönmüşler... Bir şarjör daha boşaltarak oğlumu öldürmüşler. Yere attıkları cesedinin üzerinde cipi gezdirerek iyice ezmişler."

Muhabirimizin, "ciyeti işleyenler yakalandı mı?" sorusuna da şöyle cevap verdi:

"Hayır, kimseyi yakalamadılar. Suçlular ellerini kollarını sallayıp dolaşıyorlar. Oğlumun öldürülmesinden sonra, oğlumun iki amcası da köyü terk ederek Bismil'e yerleştiler."

Kürdistan köylüsü Ağa'lar-
dan ve jandarma zulmünden çok çekti. O'nun bu acılarını her gün bir yenisi ekleniyor, ağalık ve sömürgecilik boyunduruğuna karşı öfkesi gittikçe kabarıyor. Dünyanın her yerinde olduğu gibi Kürdistan Halkı da sömürgeci boyunduruğu kırarak özgürlüğünü elde edecek, ağılık düzenini tasfiye ederek gerçekten demokratik ve sömürsüz kendi toplum düzenini mutlaka kuracaktır...

KIRIKHAN'DAKİ TERTİP

26 temmuz günü Kırıkhan' da camiye bomba atmak isteyen iki faşistin elinde bomba patladı ve ölümlerine yolaçtı. Faşistlerin amacı açıktı: Camiye bomba atıp bunu solcuların ve alevi halkın üzerine atmak, kasabada bir çatışma yaratmak. Bunu daha önce de birçok kez uygulamışlardır. Ama bu kez oyunları para etmedi. Kendi kazdıkları kuyuya düştüler.

Gerici güçlerin yoğun olaylar sahneledikleri yerlerden biri de Kırıkhan'dır.

Bir süre önce evinde Roja

Welat gazetesi bulunan bir yurtsever tutuklandı. Gericiler lisede ilerici öğrencilere saldırdılar ve Kürt mahallesine karşı bir kıskırtmaya giriştiler. Amaçları mezhep kavgası çıkartmaktı, başaramadılar, emekçi halkımızın birliğini bozamadılar.

Son olay faşistlerin maskesini daha açık biçimde düşürdü. Bundanböyle onların Kırıkhan'ın alevi ve sünni halkını birbirine düşürmeleri kolay olmayacaktır. Emekçiler düşmanlarının faşistler olduğunu görüyor ve saflarını sıklaştırıyorlar.

Ibrahim Duran Van, Bitlis Oyunları gösterdiği için 1,5 yıl ceza gitti...

Geçen sayımızda, İstanbul'daki Newroz gecesinden dolayı Ibrahim Duran'a poliste uzun süre işkence edildiğini ve daha sonra tutuklandığını yazmıştık. Ibrahim Duran, İstanbul'da 18 mart günü düzenlenen "Newroz ve Uluslararası İrkçilikle Mücadele Günü" gecesinin tertip komitesinde olduğu için, T.C.K.'nin 142/3 maddesinden yargılanmaktaydı.

İstanbul 10. Asliye Ceza Mahkemesi davayı görülmemiş bir süratle sonuçlandırarak, 5 temmuzda Ibrahim Duran'a, hem de teşdiden 1,5 yıl ceza verdi. Tutukluluğu devam ediyor. Mahkemeye göre Ibrahim Duran bölücülük yapmıştı; gecede Kürt halkından, Newroz bayramından, bu bayramın tarihinden, onunla ilgili efsaneden söz etmiş olmak; Kürtçe türkü ve şiirler okumak; Bitlis, Ağrı, Van halk oyunlarını göstermek, Anayasa'nın, "Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmezliği" ilkesine aykırıdır. Böylece, "Bir kısım Türk evlatlarını diğerlerinden ayırmak suretiyle bölücülük yapılmıştır" Kararda şöyle deniliyor:

"Bu kanaat o kadar güçlüdür ki, tertip komitesinden Ibrahim Duran'a folklor ekibi bulması için vazife verilmesi ve onun folklor ekibi ararken, hassaten Van, Bitlis, Elazığ, Doğu Beyazıt gibi yörelerin folklor ekibini bulması ve Ege'nin horon oynayan çocuklarına, Erzurum'un bar oynayan dadaşlarına, Güney'in halay çeken yigitlerine yer vermesi bölücülük düşüncesinin belirtileri olarak görülüp kabul edilmiştir..."

Kararda polis olmayan hükümet komiserinin raporu -bu raporda "bölücülük" yapıldığı belirtilmediği için- kabule layık görülmemiş, bu hükümet komiserinin suskunluğuna bağlanmış; diğer yandan çelişkilerle dolu polis raporu esas alınmıştır. Polisler "yeterince tecrübeli" sayılmıştır. Bu yeterince tecrübeli polislerin raporunda ise örneğin gecede, "Biji Bindesti" sloganının atıldığı yazılmıştır. "Biji Bindesti" yaşasın kölelik, demektir!...

Kararda, halk türküsü okuyanlardan birinin adının Memo olmasına da dikkat çekilmekte, "dikkat edilirse Mehmet değil" denmektedir...

İBRAHİM

DURAN'A

1,5 YIL

CEZA VERİLDİ

Mahkeme kararında sanık ve arkadaşları, "kafatasçılık"la suçlanmaktan da geri kalınmıyor. Çünkü sanık, "Türk yurdunun, bu yurdu idare edenlerin bazı siyasi ve iktisadi kusurları yüzünden, kendi buldukları çevrenin dışı ile yeterince irtibatları olmayan... yurttaşları Türkten gayri bir kimse gibi göstererek..." "kafatasçılık" yapmıştır..

Bu karar da hiç şüphesiz, Kürt halkına karşı işlenen ırkçılığın, çağdışı zulüm ve baskıların yeni, somut bir belgesidir. Ne gariptir ki ırkçılığın şampiyonları kendi kurbanlarını "kafatasçılıkla" suçluyorlar. Eh, bu da Türkiye'ye özgü bir garibe olsa gerek..

Ancak ne zulümle, ne mahkeme kararlarıyla bir halkın özgür lük mücadelesinin durdurulduğu görülmemiştir. Bu da böyle biline!..

KISA HABERLER

★ AĞRI DEVRİMCİ HALK KÜLTÜR DERNEĞİ KURULDU...

Geçtiğimiz günlerde kurulan Ağrı DHKD'nin geçici yönetim kurulu üyeliği M.Metin Aksoy (Başkan), M. Kemal Kaçan (Sekreter), Necmettin Yaşar (Sayman), Hasan Korkunç, Sait Akbaş, İsmet Yeşilbaş ve Mecit Aslan'dan oluşuyor..

★ İZMİR DEVRİMCİ HALK KÜLTÜR DERNEĞİ

İzmir'de bir süreden beri kuruluş hazırlıkları yapılan İzmir DHKD kuruldu. Yönetim Kurulunda Hüseyin Ünal (Başkan), A. Cemal Düzgün (Sekreter), Zeynel Hasdennir (Sayman), Atilla Tuncay, Mehmet Aras, Zeynep Benzer, Seval Bakır, Celal Binici, Uğur Tanamar bulunuyor.

★ DİYARBAKIR'DA "DİYARBAKIR'I GÜZELLEŞTİRME VE BELEDİYE İLE DAYANIŞMA DERNEĞİ" KURULDU..

Şeyhmus Yüksel (Başkan), M. Şah Doğan (Sekreter), Ali Atsız (sayman), M. Şerif Kaya, Mehmet Yılmaz, Alaaddin Or, Cemal Çakır geçici yönetim kurulunu oluşturuyor.

Her üç dernek de yayınladıkları bildirimlerde emperyalizme sömürgeciliğe, faşizme ve feodal gericiğe karşı ilerici ve demokratik güçlerin saflarında mücadele edeceklerini belirtiyorlar.

TÖB-DER GENEL

Önümüzdeki günlerin önem taşıyan olaylarından birini, ağustos ayı sonlarında toplanacak TÖB-DER Genel Kurulu oluşturuyor. İlerici, devrimci çevreler gibi, bazı tutucu ve gerici çevreler de bu kongreye bir hayli ilgi duymaktadırlar.

Bu ilginin başlıca nedeni, 150 bin dolayında öğretmeni çatısı altında birleştiren TÖB-DER'in Türkiye'nin toplumsal yaşamında oynadığı roldür. TÖB-DER, oldukça politize ilerici bir kitleyi temsil etmektedir.

Öğretmenin toplum yaşamındaki yeri ve önemi eskiden beri bilinen bir şeydir. Egemen sınıflar, Türkiye'de uzun yıllar eğitim emekçilerini kendi ideolojik, politik amaçlarına uygun biçimde, kendi toplumsal düzenlerini pekiştirme işinde görevlendirmeye çalıştılar. Onlar bu yolda öğretmenin görevini oldukça idealize de ettiler. Ona büyük misyonlar yüklediler. Geçmiş yıllarda öğretmen toplumun çeşitli katlarına, özellikle de köye Kemalist Dünya görüşünü taşıyacak, tutucu ağa ve mollayla cebelleşecek, "karanlığı yenecek" az maaşlı ama çok inançlı bir kahraman olarak görülmek, gösterilmek istenirdi. Gerçekten de öğretmenler Cumhuriyet döneminde eski ile cebelleşmede önemli yükler omuzladılar ve bu yolda kurbanlar verdiler, filmlere, romanlara konu oldular.

Bütün bunlar burjuva ideolojisi ve çerçevesi içinde kaldıkça, devletin sahipleri onları alkışladılar. Ama kimi zaman da örneğin köy enstitüleri deneyinde olduğu gibi, öğretmenler kısmen biraz ileri gidince onları hırpalayıp ezmekten de geri kalmadılar.

Günümüzde şartlar büyük ölçüde değişmiştir. Artık öğretmen, egemen sınıfların dilediği ölçüler içinde tutulan bir düzen adamı, bir uysal memur değildir. Eğitim emekçileri çürük burjuva düzeninin iç yüzünü hızla kavramakta, sömürü ve talan düzenine karşı çıkmakta, emekçi kitlelerin haklarını savunmaktadırlar. Zaten öğretmenler de o emekçilerin bir bölümünü oluşturuyorlar ve şimdi onlara bilinç taşınmasında önemli bir rol yüklenmiş bulunuyorlar. İşte bu nedendir ki sömürücüler öğretmenlere öfkeleniyor, onları iyi bir eğitimci olmaktan çıktığını, "Gençleri yoldan çıkardıklarını" söylüyorlar.

Egemen sınıflar için iyi eğitimci onların çıkarlarını savunan eğitimcidir, sömürü ve zulüm düzenine dokunmayan, bunu tartışmayan kişidir. Zorbaların ve sömürücülerin, kendi düzenlerine karşı çıkanlar için iyi şeyler düşünmeleri mümkün mü?

Ama eğitim emekçileri de diğer tüm bilinçli emekçiler gibi özgür, adil, barışçı bir düzen istiyorlar. Bunun için mücadele ediyorlar. Onların mücadelesi yıldan yıla güçleniyor.

Yıllar yılı öğretmenler aracılığıyla bu sömürü düzeninin en iyi düzen olduğunu kafalara yerleştirmek isteyen; ırkçı; şoven bir dünya görüşüne uygun nesiller yetiştirmeye çabalayan egemen sınıflar, şimdi toprağın ayaklarının altından kaydığını görüyor ve bundan paniğe kapılıyor bu gelişmelere ateş püskürüyorlar. Onların ilerici öğretmenlere diş bilemesi, devrimci - demokratik öğretmen hareketine kara çalmaya çabalaması bundandır. Ama artık geçmiş olsun! Tarihi geriye döndürmek, "eski güzel günleri" geri getirmek isteyenler boşuna çırpınıyorlar. Bu doğum sancıları sürececek ve bundan yeni bir toplum, yeni bir dünya doğacak.

ÖĞRETMEN HAREKETİNDE GELİŞME VE GÜÇLENME VAR

Türkiye'de demokratik öğretmen hareketi uzunca bir süreç izleyerek gelişti ve her dönemde kendisini yenilemeyi başardı. Değişen toplum koşullarına uygun olarak görev ve sorumluluklarını daha da gerçekçi bir biçimde saptayan bu hareket, süreç içinde ideolojik düzeyini giderek yükseltti, örgütlenmesini pekiştirdi.

Günümüzde genel olarak devrimci - demokratik hareket içinde görülen görüş

ayrılıkları, saflaşmalar, bizzat TÖB-DER çatısı altında da görünüyor. 150 bin öğretmen çatısı altında tutan böylesine bir örgütte -örgütsel birliği bozmamak ve gericiliğe hizmet etmemek koşuluyla- farklı eğilimlerin ortaya çıkması doğaldır. Toplumun ilerici kesimindeki politik, ideolojik çeşitlilik, hiç kuşkusuz TÖB-DER'e de bir başka kitle örgütüne de yansımaya kavrayacaktır. Bazı ilerici kişiler de bu duruma bakıp umutsuzluğa kapılıyorlar. Bazı kendilerini çok akıllı sananlar ise örgüt içindeki sürtüşmelere bakıp dışardan ahkam kesiyor, sık sık devrimci öğretmenlere ders vermeye kalkıyorlar.

TÖB - DER içindeki bu gruplaşmalar, bazılarının göre örgütün güçten düşürülmesi, bölünmesi, amaçlarından saptırılmasıdır. Böyleleri ülkedeki genel toplumsal kaynaşmayı ve bunun TÖB-DER'e yansıma biçimini kavramıyorlar. Evet, sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde bir kaynaşma var. Kuşkusuz her gruplaşma, her sürtüşme olumlu değil; ama toplumsal değişime genel hatlarıyla bakıldığında zaman görülecektir ki, toplum, çünkü dar çemberi kırıyor, kendisine çıkar yol arıyor. Toplumunu yeni görüşler sarsıyor. Dün durgun bir yaşantı içinde kaderciliğe boğulmuş ezilen insan bugün durumuna başkaldırıyor ve bir kurtuluş yolu arıyor.

TÖB - DER'de görülenler de hiç kuşkusuz bu niteliktedir. Günümüzün öğretmeni çünkü, egemen sınıfların kendisine verdiği programı mekanik biçimde işleyen uysal kişi değildir artık. Şimdi o sosyalist dünya görüşünü tanıyor; sömürsüz, özgür bir toplum istiyor, bunun yollarını arıyor, bu yollar üstünde tartışıyor.

Örneğin dünün öğretmeni ırkçı - turancı bir dünya görüşünü yerleştirmeye çalışır, asimilasyon çarkına hizmet ederdi. Bugünün öğretmeni ise bunun gerici bir iş olduğunu biliyor, başka halkların diline kültürüne baskı yapmanın demokratça, insanca bir iş olmadığını ve bunun topluma hiç bir yararı bulunmadığını farkında. Dünün Kürt asıllı öğretmenleri bile, kendilerini ırkçı - turancı sloganlara kaptırmışlardı. Bugün ise onlar hızla uyanıyor, Kürt halkının üstündeki çağ dışı zulüm ve sömürünün bilincine varıyorlar, bu zulme ve sömürüye karşı çıkıyorlar. Bütün bunlar gerici, para babalarını, şovenleri ürkütebilir, ama bu bir zaaf değildir.

Bilincin geliştiği yerde güç doğar. Bilinç eski duragan yaşantıyı sarsar, hareketlenme yaratır ve bu hareket elbette ileriye varacaktır.

Günümüzde, yalnız gericiler, egemen sınıflar değil, ilerici ve demokrat geçinen bazı kişi ve çevreler de Kürt halkındaki bu uyanıştan tedirgin oluyorlar. Böyleleri, sosyalist ve demokratik hareketin Kürt halkına karşı gelişen olumlu tavrını da bir sapma gibi değerlendirmeye kalkıyorlar. Böyleleri eski köhne Çin duvarlarının yıkılmakta olduğunu, yıkılması gerektiğini görüp anlamıyorlar. Kendilerini Kürt halkının varlığına alıştırma-dıkları için, bu halkın da özgür olmasına gönülleri razı olmadığı için kendilerini haklı gösterme çabasıyla başkalarını suçluyorlar. Ama herşey değişiyor ve Türkiye yeni bir doğrultuda yürüyor. Örneğin bugün TÖB - DER'de Türk ve Kürt halkından öğretmenler, demokrasi ve özgürlükler için, insanca bir yaşam için için elele omuz omuza mücadele ediyorlar. Onların birliği günden güne güçleniyor, pekişiyor.

UYUMLU BİRLİĞİN GÜZEL BİR ÖRNEĞİ

TÖB - DER içinde gruplaşmalar, çekişmeler var; ama uyumlu, etkili bir yönetimin

açık örneği de var. Bilindiği gibi TÖB DER'in üçüncü genel kurulunda Demokratik Merkezîyetçiler ve Özgürlük grupları ortak bir listeye yönetime seçildiler. Genel kurulun hemen ardından, grup çıkarlarını örgüt çıkarlarının önünde tutan bazı çevreler hemen bu yönetimi yıpratmaya giriştiler. Onlar bu yönetimin uzun süre yaşayamayacağını iddia ettiler ve daha baştan olağanüstü kongre toplamaya heveslendiler. Kimileri ise, MİT'çilerin ağzıyla, yönetimdeki "bölücü" "karanlık" unsurlardan sözettiler. Bunların örgütü maceralara sürükleyeceğini, dağıtacağını iddia ettiler. Ama bunları en iyi biçimde yalanlayan şu iki yıllık pratik oldu. Bu iki yılda, uyumlu dengeli çalışmanın, bir demokratik kitle örgütünün yönetiminde devrimci birliğin ve başarının en iyi örnekleri verildi.

Bu dönemde TÖB - DER yönetimi, gerici kanlı MC Koalisyonunun ağır baskı şartlarında çalıştı ve örgüte ve ilerici öğretmen hareketine genel olarak yönelen azgın saldırıları başarıyla göğüsledi. Örgüt güçten düşmedi, tersine gerek nicelik, gerek nitelik bakımından önemli gelişme gösterdi. Faşizme karşı yürekli, kararlı örnek bir mücadele verildi. Öğretmen hareketinin tarihinde ilk kez, TÖB - DER yoluyla, uluslararası öğretmen ve işçi hareketiyle bağlar kuruldu. TÖB-DER FİSE'ye kabul edildi. TÖB - DER demokratik eğitim kurultayını toplayarak eğitim alanında ve genel olarak ülkenin demokratik hayatı bakımından önemli adımlar attı. Bunun yanısıra öğretmenlerin ekonomik, mesleki hakları için onların yaşam şartlarını düzeltmek için ciddi çabalar gösterildi.

ANTI - FAŞİST VE DEMOKRATİK MÜCADELEDE TÖB - DER

Son iki yıl, 12 Mart dönemi sayılmazsa ilerici öğretmen hareketi bakımından en güçlü yıllardı. Bu yıllarda örgüt, kendisini yok etmek isteyen gerici MC iktidarının zulmüyle cebelleşti. Bu dönemde onlarca öğretmen faşist katiller tarafından öldürüldü, yüzlerce yaralandı. TÖB - DER'e ilerici ve devrimci öğretmenlere sayılamayacak kadar çok saldırı oldu. Örgüt iki kez MC valileri tarafından kapandı. Bugün de bu saldırılar durmuş değil. Bu dönemde binlerce yurtsever, devrimci öğretmen ordan oraya sürüldü, işinden edildi.

Örgüt bütün bu saldırı ve baskılara karşı kararlı biçimde direndi ve baskıları yenilgiye uğrattı.

TÖB - DER gerek tek başına, gerekse demokratik kitle örgütleriyle ortaklaşa olarak ülkenin çeşitli yerlerinde, faşizme ve baskılara karşı demokratik gösteriler düzenledi ve bu gösterilerin hemen tümü başarıyla sonuçlandı. Daha önceki dönemlerde edinilen deneyler iyi değerlendirildi ve gerici güçlerin bu gösterileri sabote etmelerine, provakasyonlara meydan verilmedi.

TÖB - DER, demokratik kitle örgütleri platformunun oluşturulmasında özel bir rol oynadı ve demokratik güçlerin dayanışmasına önemli katkıda bulundu.

TÖB - DER'in bu kararlı anti - faşist demokratik tutum ve mücadelesi onun saygınlığını ilerici saflarda ve kitleler arasında büyük ölçüde arttırdı. Öğretmen örgütü, bugün toplumun her kesiminde gücünden ve etkinliğinden söz edilen, bu güç ve etkinliği hesaba katılan bir örgüt haline gelmiştir. Gerici güçlerin TÖB - DER'e düşmanlığı ve bugün de hâlâ onu yoketmeye heveslenmeleri de bundan ileri geliyor.

DEMOKRATİK EĞİTİM KURULTAYI

TÖB - DER'in 1978 yılı şubat ayında

KURULU TOPLAN IYOR

Ankara'da düzenlediği Demokratik Eğitim Kurultayı, Türkiye eğitim tarihi bakımından ve genel olarak ülkedeki demokratik hareket bakımından önemli bir dönemeçtir.

Örgüt, 3. Genel Kurulunun kararını başarılı biçimde gerçekleştirdi. 40 kadar demokratik örgütün temsilcileri, eğitim ve kültür alanındaki seçkin kişiler bu kurultaya katılıp eğitim sorunlarını tartıştılar, önerilerde bulundular ve kararlar aldılar.

Demokratik Eğitim Kurultayı, Türkiye tarihinde ilk kez eğitim sorununa gerçekten bilimsel, gerçekten demokratik bir yöntemle eğildi, burjuva şartlanmaları bir yana itip mahkum etti ve çıkış yolunu gösterdi. Önerilen yol, hiç kuşkusuz işçi sınıfının yolu idi.

Demokratik Eğitim Kurultayı, 3. Genel Kurul kararına uygun olarak, demokratik eğitimin özde emekçi kitlelerden yana (sosyalist), biçimde ulusal olduğunu vurguladı. Bugünkü eğitim çıkmazının düzenin sömürücü karakterinden geldiğini açığa kavuşturdu.

DEK, burjuvazinin yıllarıyla aydınlar ve kitleler arasında şırınga ettiği ve eğitim emekçilerini de uygulama alanında bir araç olarak kullanmaya çalıştığı ırkçı - şoven, asimilasyoncu eğitimi mahkum etti. ırkçı eğitimin gerici karakterini ve toplumsal zararını açığa kavuşturdu, demokratik eğitimin biçim olarak anadilde yapılması gerektiğini tescil etti.

DEK, Türkiye'de dil ve kültür üzerindeki baskılara karşı çıktı, ilerici devrimci basın üzerindeki baskıları, özel olarak da gazetemiz üzerindeki ağır baskı ve zulmü protesto etti. Kurultayın ittifakla aldığı bu kararlar demokratik tavrın, halkların kardeşliğinin devrimci birlik ve dayanışmanın son derece güzel örnekleridir.

Gerici çevreler, özellikle bu kurultaydan dolayı TÖB - DER'e ateş püskürüyorlar, ırkçılığı, şovenizmi tahrik ediyorlar, TÖB-DER'i "bölücülük"le suçlayıp ona saldırıyorlar.

Ama gerçekler gericilerin, şovenlerin söylediği gibi değildir. Biz sosyalistler, ne biçimde olursa olsun zulme, sömürüye karşıyız. Baskı ve eşitsizlik üstüne kurulu bir birlik, birlik değildir, zorbalıktır. Halkların birliği ancak özgürlük, eşitlik temeli üzerinde sağlanabilir ve biz böylesine bir birlikten yanayız. Biz, Kürt halkının, Türk halkının ve başka halkların gerçekten demokratik bir Türkiye'de özgürlük, eşitlik çerçevesi içinde birlikte yaşayabileceklerine ve böyle bir birliğin sağlam olacağına inanıyoruz, biz böylesine bir birliği savunuyoruz.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

TÖB-DER'in son iki yıldaki önemli başarılarından biri, uluslararası düzeyde öğretmen ve işçi hareketiyle kurulan bağlar oldu. TÖB - DER, Türkiye öğretmen hareketi tarihinde ilk kez FİSE'nin Moskova'da düzenlediği toplantıya katıldı ve FİSE üyeliğine kabul edildi.

TÖB - DER heyetleri ayrıca Cezayir'de, Romanya'da Macaristan'da, Çekoslovakya'da, Bulgaristan'da, Kıbrıs'ta düzenlenen çeşitli toplantılara ve yapılan davetlere katıldılar, oralarda başka ülkelerin eğitim alanındaki deneylerini gördüler, kendi sorunlarını başka ülkelerin eğitim emekçilerine ilettiler. Bu ilişkiler, TÖB - DER'in Türkiye'de yürüttüğü ilerici eğitim mücadelesinin, karşılaştığı anti demokratik baskıların uluslararası düzeyde bilinmesine ve bu düzeyde dayanışma ve destek bağlarının oluşmasına önemli katkıda bulundu.

BAŞARILI İKİ YIL

TÖB - DER bunların yanısıra öğretmen-

lerin ekonomik, mesleki haklarının geliştirilmesi, tanınması için de yoğun mücadele verdi. Örgütün önündeki başlıca hedeflerden biri benzer demokratik kitle örgütleri için de olduğu gibi toplu sözleşme ve sendika hakkının tanınmasıdır.

TÖB - DER bu dönemde daha çok MC gericiliğiyle boğuşmak zorunda kaldı ve bu şartlarda toplu sözleşme ve sendika hakkına ilişkin talebin güçlü bir kampanyaya dönüşmesi ve sonuç vermesi olanaksızdı. Şimdi de MC iktidardan düşmüş olmasına rağmen faşist saldırganlık devam ediyor ve bu saldırganlığa karşı direniş ön sırada yer alıyor. Ecevit iktidarı ise, verdiği sözleri tutmak, özgürlüklerin sınırlarını genişletmek şurda kalsın, gericiliğin saldırısı karşısında geri çekiliyor, tavizler veriyor ve kimi zaman MC'nin yapamadıklarını yapmaya kalkışıyor. Bu durumda kitlelerin bu ve benzer taleplerinin güçlü biçimde gündeme girmesi, bu alanda başarılar sağlanması, faşist saldırganlığın geriletilmesine ve demokratik güçlerin CHP'nin muhalefetteyken söyleyip iktidar olunca unutmaya alışkın olduğu vaatleri yerine getirmesi için onu zorlamalarına bağlıdır. Diğer bir deyişle, başarı CHP'den bir lütf olarak gelmeyecek, kitlelerin mücadelesiyle kazanılacaktır.

Diğer yandan ilkökul öğretmenlerine 18 saati aşan dersler için ücret verilmesi, onların askerliklerini er öğretmen olarak okullarda yapmalarının sağlanması gibi öğretmenlerin durumunun iyileştirici kazanımlar sağlanmasında TÖB - DER'in ekonomik yöndeki

mücadelesinin önemli payı vardır.

Bu sayılanlar TÖB - DER yönetiminin, son iki yılda gerçekten övgüye değer bir başarı gösterdiğini açıkça belirliyor. Ama yine de örgüt içinde ve dışında herkesin bu yönetimden memnun olduğunu söylemek mümkün değil elbet. Bunlar daha çok yönetimi elde etmek isteyen bazı gruplardır ve onlar yapıcı eleştiriden çok gerçek dışı suçlamalarla bugünkü yönetimi yıpratmaya çalıştılar, bugün de buna devam ediyorlar.

Bugünkü yönetim, bilindiği gibi, 3. Genel Kurul kararına uyarak Maocuları örgütten attı. Çünkü Maocuların örgüt içinde ve dışında yaptıkları iş bozgunculuktan ibaretti. Onlar örgüt tüzüğünü açıkça çiğniyor, örgütün amaç ve çalışmalarını sabote ediyorlardı. Onların genellikle örgütten tasfiye edilmesinin bir eksiklik yaratmadığı, tersine örgüte güç kattığı görüldü.

Diğer yandan, özellikle son yılda, örgüt içinde en çok sorun çıkaranlardan biri de "Birlik ve Dayanışmacılar" denen kesim oldu. Bunlar yönetime gelme adına, örgüt disiplinini bir yana itip ellerinde bulunan bazı şubeleri bir genel merkez gibi kullanmaya kalkıştılar; örgütü mali yönden güçten düşürüp çalışamaz hale getirmek istediler ve tüzük hükümlerini açıkça çiğnediler. Bu tutumları İstanbul ve Adana şubeleriyle ilgili

olarak herkesin bildiği gelişmelere yolaçtı. Bu çevreler demokratik merkezîyetçi çalışma ilkesine aykırı düşün tutumlarının yolaçtığı ve bu bunalımın suçunu ise genel merkeze yüklemeye çabaladılar. Kendi ellerindeki bazı yayın organlarını, politika gazetesini bu işte kullandılar ve hatta burjuva basın... dan yararlandılar.

Herhangi bir grubun, bir eğilimin TÖB - DER'de yönetime talip olması elbet onun doğal hakkıdır; ama bu mücadele demokratik yöntemlerle ve asgari dürüstlük ölçülerine uygun olarak yürütülmelidir. Ne pahasına olursa olsun örgütü ele geçirme, bunun için onun örgütsel birliğini bile gözden çıkarma tüzüğü çiğneme tavrı yanlış bir tavidir; bu tavrı ona başvuranlara da yarar getirmez ve getirmemiştir.

Şimdi bu çevreler, örgüt yönetimini elde etme uğruna daha başka yollara da başvuruyorlar. Örneğin 3. Genel Kurul sonrasında çıkardıkları bazı dedikoduları daha da yoğun biçimde yaymaya çalışıyorlar. Özgürlük Grubuna ilişkin olarak, burjuva şovenlerin ağzıyla yaydıkları bunun açık kanıtıdır ve onlar genel kurul yaklaşıpça delege planında bu dedikoduları, karalamaları artıracak görülmektedirler.

Özgürlük grubunda TÖB - DER yönetimine katılmış olan devrimci öğretmenler bu tür yöntemlere iltifat etmediler ve etmeyeceklerdir. Devrimci ve demokratik mücadelede kimlerin yiğitçe kavga verdikleri, kimlerin ise dar grup çıkarları için örgütün birliğini bozdukları şovenizm yoluna saptıkları ortadadır.

Bugün TÖB - DER çatısı altında Türk ve Kürt halkından öğretmenler, herhangi bir ayırım yapmaksızın eyle, omuz omuza mücadele ediyorlar. Onları birleştiren çıkar-

lar ortaktır. Onlar arasındaki devrimci bağlar da günden güne güçleniyor. Onlar ne burjuvazinin tutucu çizgisine, ne de maceraya sapsaksızın, TÖB - DER'in niteliğini, işlevini bilerek örgütün mücadelesine yol gösteriyorlar.

İki yılın başarılı mücadelesi yalanları dedikoduları temelsiz bırakacak somut bir örnektir.

Bu somut örneği ve gerçekleri görmezden gelip örgüt içinde sosyal şovenizmi gidikleyenler, bilinç düzeyi düşük unsurlar arasında taraftar toplamak için devrimci güçleri karalayanlar halkların dayanışmasına çomak sokuyorlar ve böylece ne TÖB - DER'e ne de genel olarak devrimci ve demokratik harekete hizmet ediyorlar. Bunlar örgütü geri bir çizgiye çekmeye çabalyorlar ve TÖB - DER'in birliğine, mücadelesine zarar verecek tavrı budur.

Geniş demokrat ve sosyalist öğretmen kitleleri elbet bu oyunu başa çıkaracak bu güçlü öğretmen örgütünün geri bir çizgiye çekilmesine, çeşitli halklardan öğretmenler arasındaki dayanışma ve güvenin sarsılmasına meydan vermeyeceklerdir. İlerici, devrimci öğretmen hareketi bu genel kurulu da başarıyla yürütecek ve ondan daha güçlü çıkacaktır.

BİNGÖL'DE FAŞİST SALDIRI VE PROVAKOSYONLAR GERİ TEPIYOR

MC'nin yıkılışıyla hırçınlaşan gerici çevreler ve faşizm özlemcileri, faşizme geçişin eski gerekçesi olan "bölücülük" yaygaralarını yoğunlaştırdılar. Sömürgeci güçler "bölücülük" öcüsüyle bir yandan faşist saldırı ve tertiplerini gizlemeye çalışırken bir yandan da halkımızın gelişen ulusal demokratik haklar mücadelesini dost güçlerden soyutlamak amacıyla Malatya olayları ve Pazarcık, Gaziantep, Kars, Iğdır, Ceylanpınar'da yaratılmak istenen olaylar "Bölücülük" iddialarının kanıtlanmasına yönelik ciddi ve bilinçli tertiplerdir. İşte Bingöl olayları bu bakımdan ilginçtir.

Bilindiği gibi Bingöl, öteden beri faşist beslemelerin çevre illerden de destek sağlayarak etkinlik kurmaya çalıştığı bir ilimizdir. Tutucu ve gerici çevreler, egemen güçlerin gizli ve açık örgütlerinin desteğine, besleme komandolarına rağmen umduklarını bulamadılar. Devrimci demokratik güçlerin bilinçli, kararlı ve yiğit mücadelesi, faşist milis güçlerinin önemli bir dayanağı olan Bingöl Eğitim Enstitüsündeki faşist işgali kırdı.

Faşist ve gerici güçlerin beslediği komandoların karargahı olan Eğitim Enstitüsünün düşeceği daha okul açılmadan belli olmuştu. Bu durum ise, faşistleri büsbütün saldırganlaştırıyordu. Gericiler, faşistler ve onların resmi ve sivil destekçileri bir yandan öğrencilere yönelik saldırıları planlarken bir yandan da emekçi halkımıza saldırmakta gecikmediler. Daha enstitünün açıldığı ilk günde, faşist beslemelerin saldırıları devrimci öğrencilerin tepkisiyle püskürtüldü. Aynı gün tescilli faşist belediye başkanı Hikmet Tekin'in köyü olan Alıkrak'taki bir mera anlaşmazlığını fırsat bilen ılcılar jandarma karakol komutanı emrindeki jandarmalarla yoksul üç köylümüzü kurşuna dizerek öldürdü. Köylülerimizi kurşuna dizen Başçavuş Erdoğan Erkmen, Kürt halkına karşı düşmanlığıyla tanınan kafatasçı bir kişidir. Ve faşist beslemesi Hikmet Tekin'in yakın arkadaşıdır. Bu bakımdan Ahmet Kişi, Ali Kişi ve Hasan Kişi adındaki yoksul köylülerimizin kurşuna dizilerek öldürülmesi tesadüf bir olay değil, bilinçli ve organize bir katliamın ilk adımıdır.

Olay çevrede geniş tepki yarattı. Emekçi halk yığınları artık burjuva politikacılarına güvenilmeyeceğini belirterek Devrimci Halk Kültür Derneği (DHKD) ve TÖB-DER'e başvurular. Demokratik örgütler ve halktan oluşturulan bir komite vilayete giderek, bu canı saldıranı protesto etmek için bir miting ve

yürüyüş yapmak istediklerini belirtip, izin istediler. Vilayet, ayalama taktiklerinin sonuç vermeyeceğini anlayınca Alıkrak köyünden şehir merkezine kadar yürüyüş yapılmasına peki demek zorunda kaldı. Fakat gerici ve faşist güçler, sömürgecilerin gizli, açık örgütleri harekete geçmek ve bu önemli protesto gösterisini engellemekte gecikmediler. Yürüyüş ve mitingin yapılacağı gün faşist komando bozuntuları polis desteğinde, enstitüde bulunan öğrencilere dışarıdan yayılım ateşi açarak Çetin Ergüdoğan adında devrimci bir öğrenciyi ağır biçimde yaraladılar. Ergüdoğan kaldırıldığı Elâzığ Devlet Hastahanesinde öldü. Faşist beslemeler ve gerici güçler daha sonra polis desteğinde, halkın dini duygularını okşayan bir takım sloganlar atarak şehir merkezinde devrimcilere, halka ve özellikle alevi vatandaşların oturduğu mahallelere saldırdılar. Fakat iki saat süren çatışma sonunda bir çok yaralı vererek dağılan faşistler yıllardır özlemini duydukları alevî-sünnî çatışmasını da gerçekleştiremediler.

Diğer taraftan Ergüdoğan'ın cenazesinin götürüldüğü Tunceli'de de olaylar çıktı. Cenazeyle birlikte Tunceli'ye giden bir grup devrimciye, "halklara özgürlük" sloganı attıkları için Mao'cu kalpazanlar saldırdı. Mao'cu karşı devrimciler hak ettikleri cevabı Ergüdoğan'ın babası ve kardeşinin yaptıkları konuşmalarla aldılar...

Ancak Bingöl'de olaylar durmadı. Faşistler bir kaç gün pusuda bekledikten sonra tekrar terör estirmeye başladılar. Ve 17 Haziran günü yapılan bir düğünde silahlarını çekerek "ne kadar Kürt varsa...." deyip devrimcilere saldırdılar. Komando bozuntularının bu saldırıları da başlarında bir kabak gibi patladı. Ve Bingöl'deki faşist saldırıların baş tertipçisi Hikmet Tekin'in Elâzığ ve Diyarbakır'dan getirip silahlandırdığı besleme fedailerden biri öldürüldü, bir kaçı da yaralandı. Gericiler ve faşist güçler bu olayı da hedefinden saptırmak ve yine alevî-sünnî çatışması yaratmak için bazı alevîlerin evlerini ve işyerlerini yakıp, tahrip ettiler.

Sömürgeci, faşist güçlerin Bingöl'de ve daha başka yerlerde mezhep çatışması yaratmaya yönelik çabaları yeni değildir. Malatya'da, Elâzığ'da henüz geçerli akçe olan mezhep sürtüşmeleri, Bingöl'de devrimcilerin kararlı mücadelesiyle çöktü. Faşist güçlerin ve besleme komandolarının bu özelemleri kursaklarında kalacaktır...

BULANIK'TA BİR OYUN DAHA BOZULDU

İçişleri Bakanı ve Kars Valisinin açıklamalarına rağmen AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve Komando Başbuğu Türkeş, "Kars kalesine kırmızı bayrak çekildi." propagandası yaparak karışıklık yaratmaya devam ediyorlar. Faşistlerin bu propagandalara büyük değer verdikleri yapılan yeni tertiplerle daha da açıklık kazanıyor.

8.6.1978 günü, gecenin geç saatlerinde, Bulanık ilçesine bağlı Eretepe Bucağı Kalesinin tepesindeki bayrak "bilinmeyen" kişiler tarafından yırtıldı. "Bilinmeyen" diye nitelenen bu Bay'ların kimler oldukları nerelerden kaynaklandıkları herkesçe bilinmektedir. "Okullarında İstiklâl Marşı Okunmuyor.", "Kars Kalesine kırmızı bayrak çekildi" ve nihayet "Türk Bayrağını yırttılar" biçiminde geliştirilen propagandanın varınımlık istendiği sonuçlar da artık bir sır değildir. "Bölücülük" edebiyatının yoğunlaştırıldığı, şovenizmin hortlatıldığı bu günlerde ve bu benzeri oyunların daha da tezgâhlanacağından kuşku duymamak gerekir. İçine düştükleri derin bunalımın faturasını Kürt Halkına ödetmek, O'nun gelişen ulusal ve demokratik muhalefetini bastırmak için sömürgeci-faşist güçler bu tür söylenti ve tertiplerle şoven duyguları kabartmaya çalışmaktadırlar.

Olayla hiç bir ilgileri olmadığı halde olay sanığı diye gözaltına alınan Abdullah Aysel, İzzullah Balıkcı, Mecit Aygün, İbrahim Kaya ve Timur Doğan adlı ilerici kişilere çeşitli hakaretler yapıldı; arada bir işkenceye tabii tutuldular. Yaptıkları tertibi bu

ilerici kişilere yüklemek için "itirafa" zorlandılar. Bu arada tehditler savurmaktan ve Kürtleri yok saymaktan da geri kalmadılar. "Kürtler nerede var?"

"Tarihte bir Kürt Devleti gösterebilir misiniz?"

"Kürt tarihi ve Milleti diye bir şey yoktur..."

"Kürtçe komünistlerin Allahını kitabını"

Polisten Jandarma Karakoluna getirilen bu kişiler yeniden hakaret ve işkence gördüler. Bu da yetmedi. Savcılığa götürüldüklerinde de benzer şeylerle karşılaştılar.

Çevredeki ilerici, devrimci kişi ve kuruluşlar olaya seyirci kalmayarak harekete geçtiler. Halkın baskısını açıkça gören Jandarma, "sanıkları mahkemeye sevk etmek zorunda kaldı. Yoksa işkencelerini uzun günler sürdürerek kendilerinin yazdığı yalan ifadelerin altına imza atabilirlerdi.

Savcı, bütün bu işkencelere rağmen, "sanıkların" doğru ifadeler vermiş olmalarından son derece sıkılmış olacak ki, Adliye tarihinde az rastlanır bir yöntemle başvurdu: İzzullah Balıkcı'nın üstüne saldıran, tehditler savurarak "ifadeni değiştireceksin. Bu suçun işlediniz" diyebilmiştir.

Sömürgeci-faşist güçler, çeşitli provokasyonlar düzenleyerek Kürt Halkının özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini boğmaya çalışmaktadırlar. Kürdistan'ın çeşitli yörelerinde giriştikleri tertiplerin yöneldiği hedef budur. Ancak, halkımızın yükselen özgürlük ve demokrasi mücadelesi tüm bu oyunları bozarak, gelişip güçlenerek sürecektir ve bir gün mutlaka hedefine ulaşacaktır.

KUŞTINA BEDRETTİN COMERT

Dı rojen derbazbûyi da hêzen faşist lı gele ciyan xwin rêtin. Lı Tırkiyê şerê xebatkaran diji faşizmê herbere bilind dibe. Lê ev yeka ji aliye faşist û zordestan tu caran nayê hızkırın, ewana dıxwazın ku tekoşına gelan bu xwinê bidne xeniqandinê.

Zordestiya hêzen faşist ne terê lı ser xebatkaran û gelê me yê bındest e, her usa ji, ew kesên ku arikariya hêzen pêşverû dıkin, lı ser wan ji teror û zulmeke mezın tê ajotın.

Dı meha çûyi da faşistan, mamosteyeki hêja, Bedrettin Comert bı xayinti kuştın. Comert, lı himber sazûmana zorbaziyê û lı cem hêzen pêşverû şer dıkir. Wi dıxwest ew sazûmana kewn bıçe û xebatkar derkevîne ronahiyê. Lê zordest ji mirovên usa demokrat heznakın, dıxwazın wan bı xwe va grêdın, bıkın xulamê sazûmana xwe.

Roja iro, tu kesê demoqrat nıkare lı ber vê zulma grın bêdeng bısekîne. Bedrettin ji yek ji wan mirovan bû. Faşistan rojekê xwe notılı seyên xayın û tırsonek telandın, Comert dane ber gullan û ew kuştın.

Kuştina Comert bı aliye hêzen demoqrat û şoreşger bı dengê bilind û xurt hat lanetkırın.

Niha êdi çêtir tê fêmkırın ku hêzen faşist ne têne lı ser sosyalistan, her usa ji, dıxwazın lı ser demoqratan ji zulma xwe bajon.

Ev yeka nişandide ku, divê hemû xebatkar, bındest, şoreşger û demoqrat diji faşizmê û nıjadparêziyê yekbın û piştta hev bıgrın. Tenê ev hevgrıtın û yekbûn dıkare pêşiyê lı faşizmê bıgre û vê sazûmana kewnare û zalım hılısine.

SIN'ET Û ÇAND

Xwendekarên Delal,
Helbestên Nûrêzê ku me bijartina pêşin da hêjayî neşîrkirîne ditin dî vê hejmarê da temam bûn. Bî vî awayî, heya niha 17 helbest hatin neşîrkirin. Juriya me dî nav van 17 helbestan da yekemin, duwemin û sêwemin wê bibijêre û em dawiyê li hejmarê meyi pêşiyê da (hejmarê nehan da) eşkere bikin.

Bî sîlavên germin...

SONDA MEZIN Û NEV NEWROZ

Lî bîst û yek
agirê me da hesinê te
sorkirî û nûrkirî
Apo!
destê xwe
ew destê te yê maçkirîne
dirêjke me ra
carek rûne li cem me
jî te ra çend gotinê me hene
Apo;
bêje, dirok jî çî tirsîya
jî rind û xîrab, kîre qal
em bûne darb û mesal
pelê wê gelek pîrbûn
ba mî, emê bernîfîrbûn
Apo;
du birin sekînine
lî quncê dil
bûne kwîl
yek Qesrê Şirin, yek
Şerê Duwemin
Apo;
lî dema te
zalmên mina Dehaq
lî me bûn Mûsolîni
Hitler
Û Pinoşê
lî me bûn kûçik
lî çar alî
xwîn û birçibûn
dîbêjin
lî dema Dehaqê zalim
stûyê xwe xwardîkir Ararat
ew Araratê bilind
gîrya û qîrya
dîfîkîrya
dorali girt dûman
dû gîhîşte ezman
Ferat bê zar û zîman
sekîni
Tijle mina dinan jî çîyan vejeriya
ne gîhîşte derya
steyr û hiv û roj bûne wînda
tari daket gunda
lî gund û bajara tîrs

jî tîrsan mane şaş
bûne nexweş
Apo;
Rast e, dîbêjin
gulê Mezopotamyê çîlmîsiye
ew gulê rengin
gula sorpel
gula çarpel
ax qelîşî
weşîya zînar û lat
camêrên namdar bûne duqat
lî dema te
lî welatê me
cîhê bav û kalê me
cîhê govend û kîlamê me
lî qebilê me lî qewmê me
lî bajar û gundê me
Apê KAWÊ;
ne yek
ne du
né sê
ne çar
lî welat bû hawar
tu xwedanê hesinê sor
te nûr kir hesin
te got "bese"
te deng da lî meydan
dest pê kir îsyân
feqîr
qîzan
zîlam
û xulam
pîçûk û mezîn
mêr û jîn
xwarîn SONDA MEZIN
dîbêjin
"Dijmîn tîm yek e
nêzik - dûr
lî hundîr - lî der
nabe dost navê wan
lî nanê feqîran e tîm çavê wan"
Apo;
rast e,
dîbêjin we xwe berda ser
jî gund, jî bajar
sed sed, hezar hezar
hûn meşîyan qela wî
we anî dawîya bela wî

Apo, rast e,
dîbêjin ku we kuşt Dehaq
baranekê girt ser Ararat
lî Ararat gul û zozan
derketin deşt û çîya xîzan
agîrek vêxîstîn
dî êgir da hesinê te
sorkirî û nûrkirî
nûrkirî û sorkirî
dîbêjin ew Ferata
bê zar û zîman
hate îman
meşîya û meşîya
dî çîyan da kevîr dîweşîya
gîhîşte Tijla din
bûn yek
bî şewq û guman
hîmbêz kîrîn Ûman
dîbêjin
keçên çevreş û xortên delal
rûnîştî lî ser ava zelal
derd û xem avêtîn
bûn heval
APO;
hîne hene lî dîne
welatên bîndest
ne bî doz û şer in
ne lal û ker in
em dijmîn zanîn
ne yek, ne du, ne sê û çar in
her çar jî hev xwînvexwar in
dijmîn me zanîn
lî ber ne gerîyan
ne gîriyan û ne tîrsîyan
tîm û tîm kîr îsyân
APO;
me ewqas bîhist
em ewqas dîbêjin
rêya me rêya AZADÎ
lî her çer
lî her cîh
lî Avdarê
lî bîst û yek
lî NEWROZ
emê pîrozkî
jî te ra sîlavên germin
Apê KAWÊ;
Cejna te lî ser seran
û herdu çavan!..

N. SEZGİN - Ankara

ROJA MIN

War heltê ku roja mîn
Sis û pak e, şevaqê ra
Henîya xebatkarîna da
Xweh dîxuşîne
Ser erda reş
Evarê ra dîbîn inci
Zaryê me ra
Roja mîn mîrad dîgrê
Sewa koma xebatkarîna
Sewa biratiya xebatkarîna
Roja mîn mîrad dîgrê
Sewa mîn mîrad dîgrê
Sewa xîlasiya mîletan
Sewa helatîna zordestan
Roja mîn heltê
Sor û bî xurî
Tîrêj axê kûn dîkerî
Koma mîqroban
Yek û yek dîkuji
Wê û yek dîkuji
Wê wextê
Roja mîn mîrad dîde
Gul û zaroyan

S. DANIŞMAN - Elazığ

ÇIRISK

Kawayê Hedat lî hember zulmê serî rakir te
Çîrîsk û agirê serbestiyê bî şoreşî geşkir te
Bî agirê Newroz jî mîlet ra çandî çêkir te
Cenja bîst û yekê Adarê jî te ma xelkê Kurd re
*** **

Lê me jî nekîr Newroz û adar
Sal nuh dibe şayî dîkin karkîr û cotkar
Dî vê rêçê da pîr xweyn rîjand gelê te
Xebat her dimeşe bî serwestî û azadîkar
*** **

Şêx Saîd û Sason û Dêrsîm serî hîldan
Bî hezaran xelkê Kurd dî vê rê da candan
Çêkir Qadî Mihemmed dî Iran da Cumhuriyeta Kurdistan
Şoreşîya pêşmerge Kurdê Iraq deng dabû nav cîhan
*** **

Lê em îndî dimeşîn bî ilmê karkîr û cotkar
Bî ala Marksîzm û Lenînîzmê êrîş dîkin em dijwar
Bî zanebûn û bî tevger çavê dijîmîn venakîn tucar
Jî bo azadî û serxwebûn xweyn dirêjin wek gurê har
NEWROZ - SILVAN

NEVROZ CEJNA KURDISTAN

Mîletê kurd dîşkîne lîngê koledar wê rojê
Dîbêje, ey xwînmîjê mîletê kurd, bes e
Xortê me, zarê me, kurên me
Egîr û gernas dîhatîna kuştîna, dîhatîna gîrtîna
Kurdîrabûn bî hevra
Wek pîlîngan serbîlînd, koledar kuştîna
Gotîna, ya em tevde bîn kuştîna, yan bîn hîştîna
Lîngê koledar jî ser me rabû wê rojê
Navekî pîr bîlînd me jî bo we hîştîna
Newroz cejna Kurdistan
Pîr xweşî ev şeva azadîya cîhan
Lî Kurdistanîna rengîna Kurda kîrîna şahî
Wê roja pîr xweşî, roja dîlşadî
Roja bo serbestî, roja Azadî

Koledar neman, rabû bîndestî
Bîst û yekê adarê roja me hîlat
Bû cejna kurdan lî çar alî welat
Emê doza Marksîzm û Lenînîzmê bîkîna
Heqê me ye hemû ev kar û xebat
Navekî pîr bîlînd me jî bo we hîştîna
Newroz cejna Kurdistan
Pîr xweşî ev şeva şêrîna û dilan
Bîjî bîjî ev şeva azadîya cîhan

EZİZ DILQIRIN - Derik

(Helbesta Ezîz 6 bend bûn, bona dirêjbûna wê me tenê du bend neşîrkîr.)

ROJA
WELAT
SUSTURULAMAZ!

HECIYÊ CINDI 70 YAŞINDA

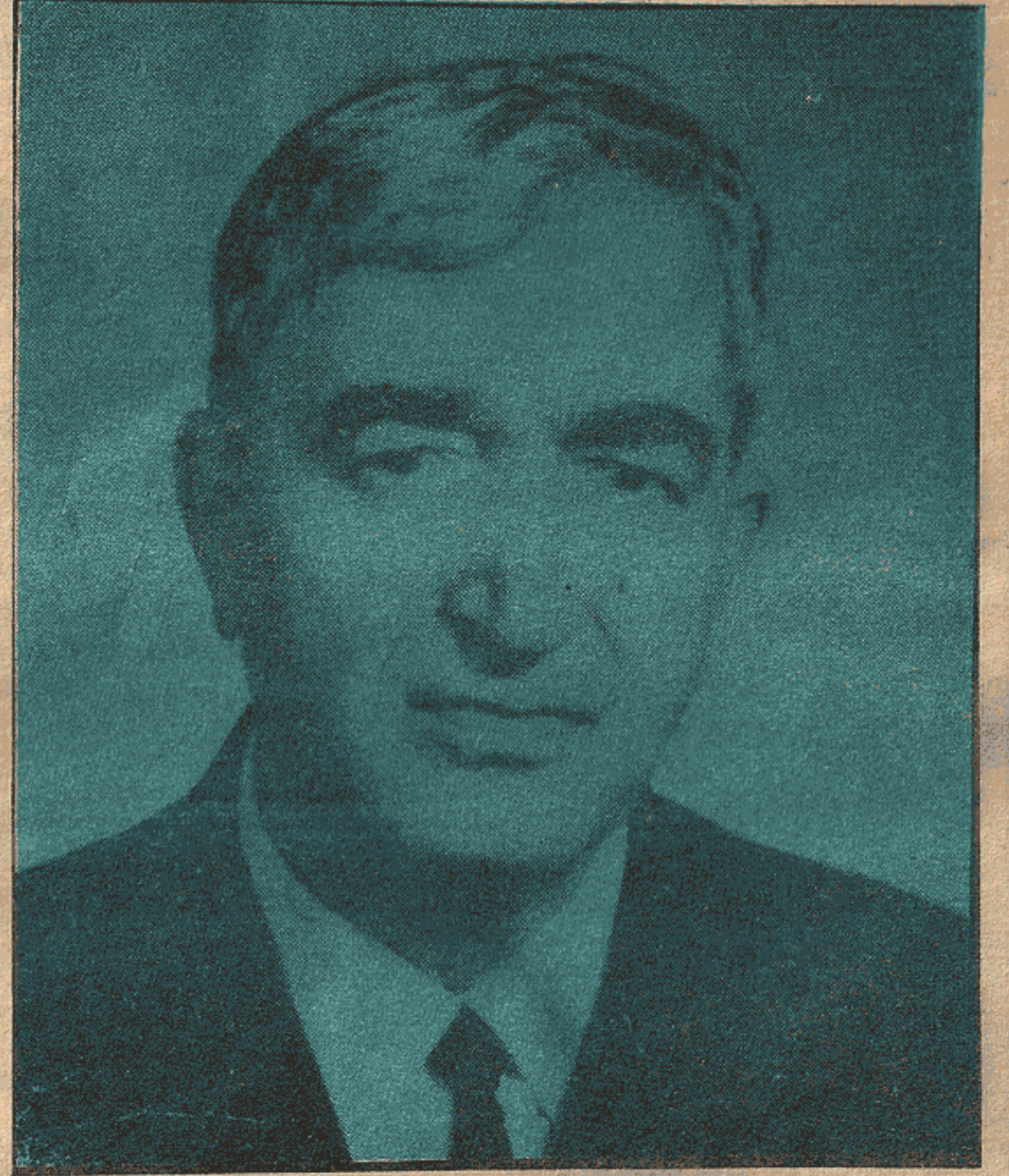
**Kürt Bilim Adamı ve
Yazarı Heciyê Cindi'ye,
70. doğum yıldönümü
nedeniyle Sovyet Halkla-
rı Dostluk nişanı verildi.**

Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetinde yaşamakta olan ve Ermenistan Bilimler Akademisi üyesi olan Profesör Heciyê Cindi Cewari, geçtiğimiz mart ayında 70 yaşını tamamladı.

S.S.C.B. Yüksek Prezidyumu Başkanı Leonid Brejnev ve Predizyum Sekreteri M.Georgadze'nin ortak imzalı kararnameyle H.

Cindi'ye, 70. doğum yıldönümünde, bilimsel başarılarından dolayı "Halkların Dostluğu" nişanı verildi. Bu Sovyetler Birliğinde en üst düzeyde verilen bir nişandır.

Aşağıda H.Cindi'ye ilişkin olarak Riya Teze(Yeni Yol) gazetesinde çıkan bir yazıyı ve Türkçe çevirisini okurlarımıza sunuyoruz.

1978 yılı Mart ayında, büyük bilgin, yazar ve öğretmen Heciyê Cindi Cewari 70 yaşını tamamladı. Onun hayatı büyük güçlükler içinde, ama zengin ve yararlı biçimde geçti. O, Kars'ta bir yetiştirme yurdunda çocukluğunu ve gençliğini geçirdi, çobanlık, sığırtmacılık yaptı. Daha çocuk yaşta anne ve babasını yitirdi, yetimhanede büyüdü.

Ekim Devrimi ve Sovyet düzeni, Sovyet Ermenistanı Kürtleri için, onların uygarlık ve edebiyatının gelişmesi için geniş yollar açtı.

Heciyê cindi 1930 yıllarında kendini tümüyle Kürt halkının hizmetine adadı. Kürt köyü Qundaxsaz'a gitti, orada dersler verdi, Kürt çocuklarını yetiştirdi. Daha sonra Pişkavkar'daki Kürt okulunda öğretmenlik yaptı. Kürtçe kitaplar hazırladı ve çalışmalarıyla Kürtçe gazete RIYA TEZE'ye (Yeni Yol) ve Ermenistan'daki Kürtçe radyo yayınına çok büyük yardımlarda bulundu.

Heciyê Cindi'nin Kürt folklorunun araştırılması ve derlenmesinde emeği büyüktür. Onun yayınladığı kitaplar arasında şunlar var: "Kürt (Kurmanji) Dili" (1935'te "Kürt (Kurmanji) Folkloru" (1936'da Eminê Evdal'la birlikte). Şunu da belirtelim ki, Mehabad Kürdistanı Cumhurbaşkanı Kadı Muhammed bu kitabı okuduğu zaman, "işte bizim Kur'anımız" demişti. "Silêmani Silivinin Ker û Kulik'i" (1941'de), "Kürt Folkloru" (1957'de) "Kürt Toplumundan Hikâyeler" (1959'da), "Kürt Toplumundan Masallar" ve "Zaloğlu Rüstem" (1977)

Şimdi de onun basılmakta olan "Kürt toplumunun atasözleri ve fıkralar" adlı büyük bir kitabı var.

Büyük öğretmen 1959 yılından bu yana Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Doğu Bilimleri Enstitüsünde çalışmaktadır. Kürtlerle ilgili 100'ü aşkın çalışması var. O'nun emeği en iyi biçimde değerlendirilmiştir. O, Ermenistan'da bir bilim emekçisi dilbilim doktoru, profesördür, adı çoktan Sovyet sınırlarını aşmıştır. Eserleri onlarca dile çevrilmiştir. Heciyê Cindi 1972 yılında Irak'taki Kürt Akademisine yazar üye seçildi.

Büyük dilbilimcisi birçok nişan ve madalyalarla taltif edildi, Ermenistan Yüksek Sovyeti'nin övgüsüne mazhar oldu.

Sovyet Ermenistanındaki ve genel olarak tüm Kürdistan'daki Kürtler H. Cindi'nin eserlerinden gurur duyuyorlar. Bütün bu yararlı çalışmalarından dolayı H.Cindi Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Prezidyum Başkanlığının bir kararnameyle "halklar dostluğu" nişanıyla onurlandırıldı. (Izvestiya Gazetesi, 19.3.1978, sayfa 2-a)

Yalnız Heciyê Cindi değil, aile mensuplarının tümü de kendilerini bilimin, Kürt halkının dil ve tarihinin, kültürünün gelişmesine adanmışlardır. Amcakızı Nûra Cewari, Kürt müziği doktoru, kompozitördür. Damadı Şekroê Miho, Kürdolog ve tarihçidir. Tosinê Reşid ve Fêrikê Usiv ise tanınmış Kürt şairleridir.

İnanıyoruz ki Heciyê Cindi bundan böyle de Kürt halkı için yoğun çalışmalarını sürdürecektir.

Temûrê Xelil Mûradov
Gazetesi Emekçisi

"YENİ YOL"

Meha adari, sala 1978-a temam bû 70 saliya bûyina ulmdar, niviskar, mamosteyi mezîn-Heciyê Cindi Cewari. Riya emrê wi pîr çetin û dijwar bûye, lê geleki dewlemend û kêrhatî bûye. Ew lî parêzga Qersê zarotî û cahiltiya

xwe derbaz kirîye, şivanti û gavanti kirîye. Emrê wi usa bûye, ku hela zarotiyê de ew jî dê-bavê xwe tê birinê, sêwixana de mezîn dibe

Şoreşa Oktobîr û qeydê Sovyetiyê rêke fireh vekîrîn bona Kürdên Ermenistana Sovyetiyê, bona pêşdabirîna medeniyet û edebiyata xwe.

Heciyê Cindi salêd 1930-da xwe pêşkêşî gelê Kurd dîke. Dîçe gundê Kurdayî Qundexsazê, ders dîde, zarokê Kurda hin dîke. Pey re lî xwendîgeha Kurdaye Pişkavkarê de mamostetî dîke, pirtûkên Kurdi hazîr dîke, bî şuxulvaniya xwe va alîkarîke pîr mezîn dîde rojnema kurdiya "RIYA TEZE" û radiyo kurdiye lî Ermenistanê.

Pîre emegê H.Cindi dî şuxulê lînihêrandî û berhevkirîna folklorê Kurda de. Ewî pirtûkên usaye gîranbîha neşîr (çap) kirîye, çawa ku "Zimanê Kurdi" (Sala 1935-a) "Folklorê Kurmanca" (sala 1936-a bî Eminê Evdal re tevayî.) Gerekê bê gotinê, wexte prêzîdêntê Kurdis tanê Mehabat (Iran, 1946), Qazî Mihemed ev pirtûk xwend, got: "Eve qurîana me", çiroka "Ker û Kulikê Silêmani Silivî" (Sala 1941-a) "Folklorê Kurdi" (sala 1957-a), "Serhatiyêd Kurdaye Cimetiyê" (sala 1959-a), (divanêd "Çirokêd Cimetê Kurda", êposa "Rostemê Zal" (Sala 1977-a)

Nîha dî neşîrxanêdaye mezîn sala 1959-da dî institûta Rohilatzanîye de ya Akademiya Ulmaya Rêspublika (Komara) Sovyetiyê ye Sosyalistiyêye Ermenistanê de kar dîke. Jî 100-i zêdetîr xebatêd wi hene lî ser rewşa Kurda. Emegê wi bîlînd hatiye qîmetkirîne. Ew şuxulvani Ermenistanêyi ulmayî emegdarê, doxtorê ulmêd zîmanzanîye ye, profesor e, navê wi zû de jî sinorê Sovyetiyê derketîye. Xebatêd wi bî deha zîmana hatîne wergerandinê. Lê sala 1972-a, profesor Heciyê Cindi tê bîjartîne çawa endam-mîqaledarê Akademîya Kurda lî Iraqê.

Zîmanzanê mezîn bî gelek ordên û mîdalîya hatiye rewakîrîne hêjayî Pesînnemg Şewra Ermenistanêye tewrebîlînd bûye.

Kurdê Ermenistana Sovyet û ên Kürdistanê ber xebatêd H.Cindi temene dîbîn. Bona xebata wiye kêrhatî ew bî fermana Sedîrtiya Yêkîtiya Rêspubîlikên (Komarên) Sovyetiyê Sosyalistiyê (Rojnema "IZVESTIA", 19.3.1978, rûpelê 2-a) bî ordêna "Dostiya Cimetava" hate rewakîrîne.

Heciyê Cindi ne ku bî xwe tenê, lê mala wi bî temami xwe pêşkêşî pêşdabirîna ulm. kûltûra (çanda), dirok û zîmanê Kurda kirîye. Dota wi - Nûra Cewari, doxtora mûzîga Kurdi-ye, kompozîtor e. Zavê wi Kurdzan - dirokzan Şekroê Miho ye. Lê Tosinê Reşid û Fêrikê Usiv helbestvanê kurdayî bî nav û deng in.

Em hêvîdarîn ku Heciyê Cindi wê virha de jî bî kel û bin bîxêbîte bo gelê Kurd.

Temûrê Xelil Mûradov,
Xebatkarê Rojnema "RIYA TEZE"

**ROJA
WELAT**

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBİN!

Sahibi: Mustafa AYDIN • Yazı İşleri Müdürü: Mahmut Çeşme • Her ayın 1'inde ve 15'inde çıkar • YONETİM YERİ: Sumer Sokak, 12/2, Demirtepe - ANKARA • Abone şartları: Altı aylık 50, yıllık 100.TL. Dış ülkeler için iki katıdır • Baskı: FMAŞ Matbaacılık ANKARA 1977

Xwedi : Mustafa AYDIN • Berpursiyar: F...
• Navnişan : Sumer Sokak, 12/2
Demirtepe - ANKARA • Şertên abone: Bo 6 mehan 50, salî 100 liraye Tîrkiye; bo welatên derwayî du qat e •